

FIZIOPATOLOGIA

NEUROGLIEI

NEURONI

CELULELE SNC

CELULE SUPORT

Capillary

Astrocyte

Perivascular feet

Ependymal cells

Cerebrospinal fluid

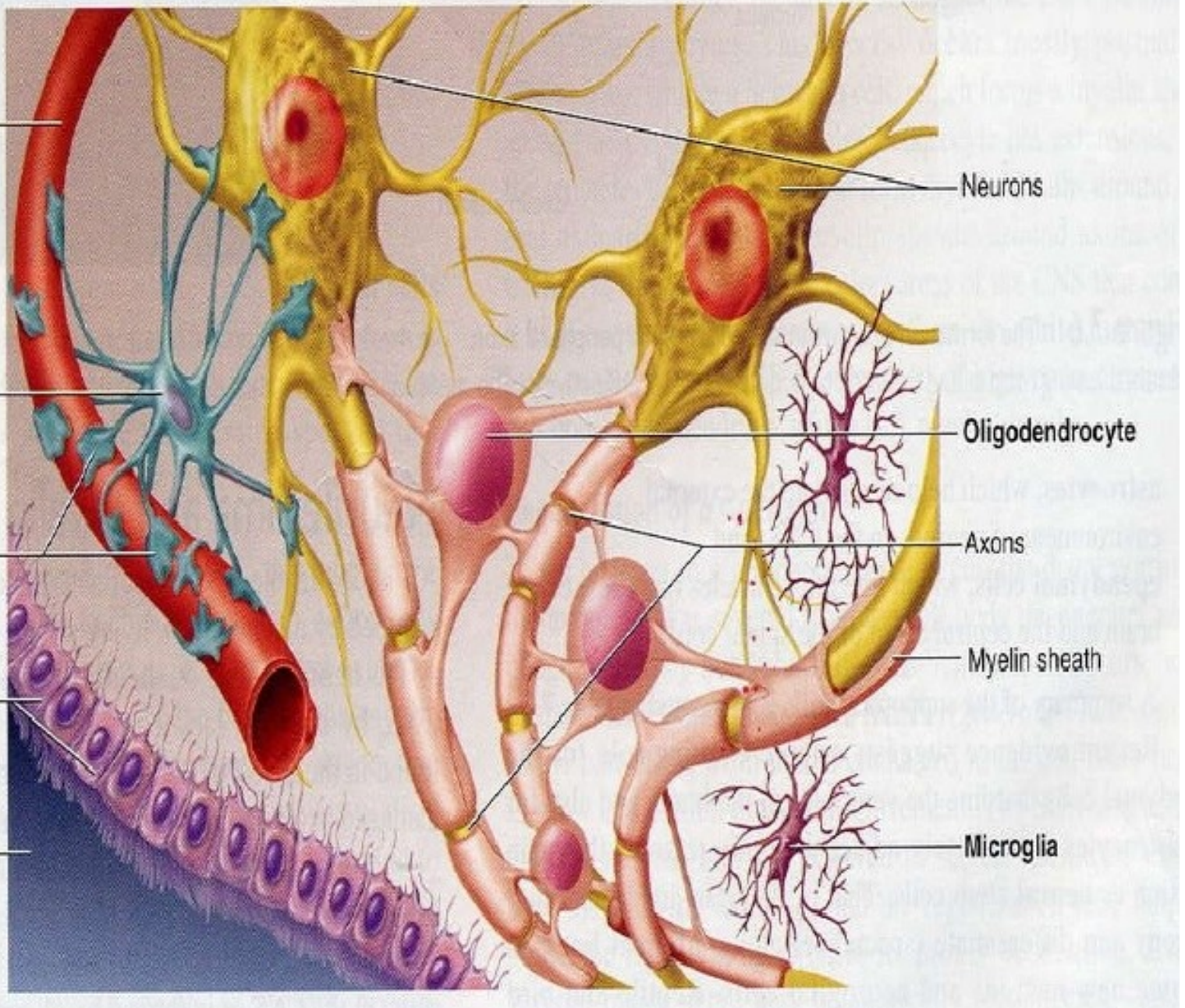
Neurons

Oligodendrocyte

Axons

Myelin sheath

Microglia

CELULELE SUPORT

```
graph TD; A[CELULELE SUPORT] --> B[Protecție /suport metabolic/suport interstițial/mielinizare/trofică/izolare/supraviețuire/ secretorie]; B --> C[Celule Schwann<br/>Celule Satelit]; B --> D[Astrocite<br/>Oligodendrocite<br/>Microglia<br/>Celule ependimale]; C --> E[Formarea barierei hemato-encefalice/prevenirea pătrunderii substantelor toxice în SNC]; D --> E;
```

Protecție /suport metabolic/suport interstițial/mielinizare/trofică/izolare/supraviețuire/ secretorie

**Celule Schwann
Celule Satelit**

**Astrocite
Oligodendrocite
Microglia
Celule ependimale**

Formarea barierei hemato-encefalice/prevenirea pătrunderii substantelor toxice în SNC

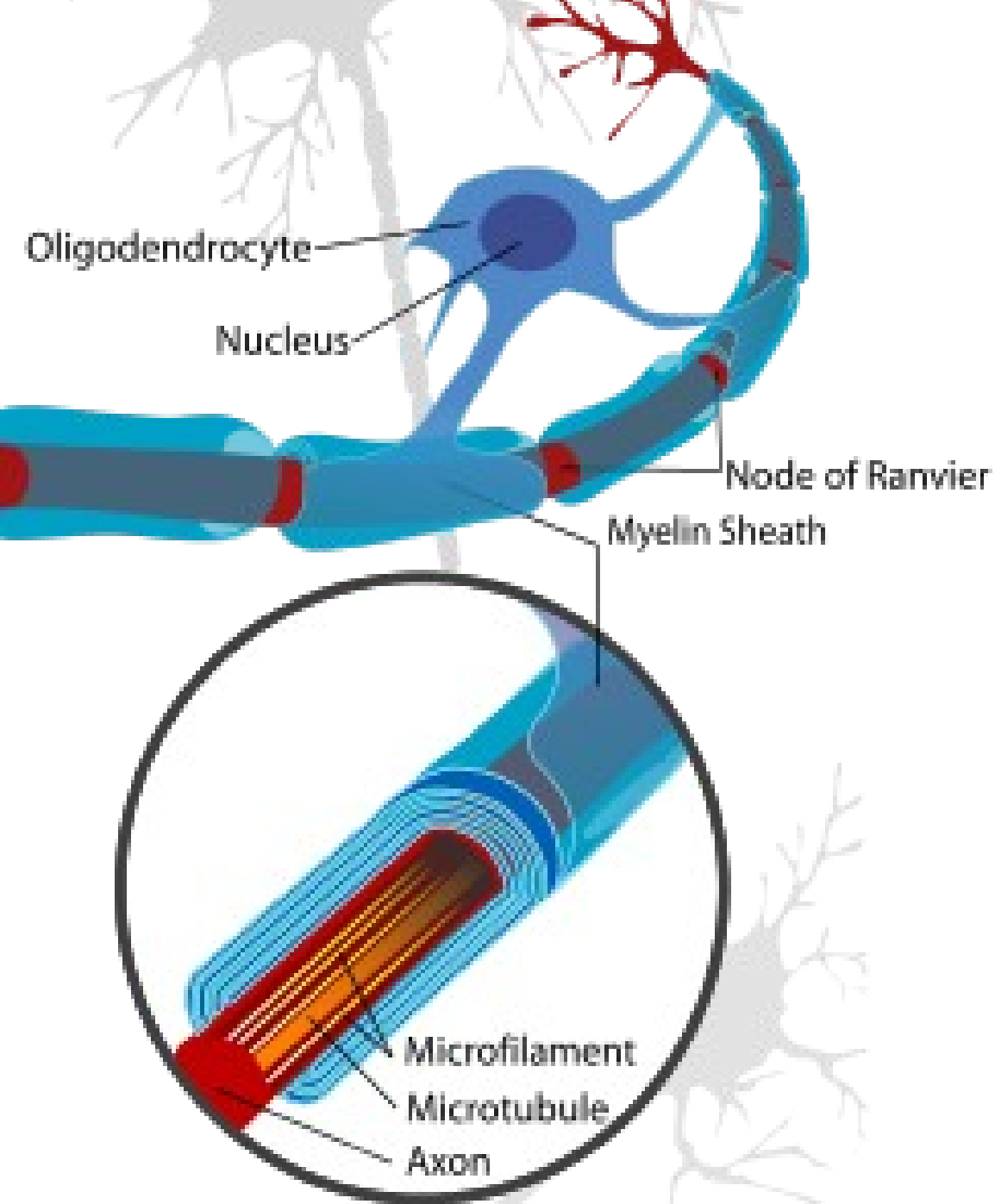
CELULE SUPT

Schwann cells/Astrocite

- Eliberează semnale pentru dezvoltarea intrauterină a țesutului nervos și supraviețuirea neuronilor neonatali;
- Postnatal-sintetizează și eliberează substanțe autocrine, facilitând regenerarea nervilor periferici;
- Eliberează molecule pentru interconexiunea celulelor neurogliei;
- Secreția compușilor neurotrofici;
- Facilitează formarea barierei hemoato-encefalice, evitarea pătrunderii toxinelor.

Oligodendrocytes

- Produce mielinizarea axonilor, crescând viteza de transmitere a impulsului nervos;
- Secreția compușilor neurotrofici;
- Produce mielinizarea axonilor;

Mielina

80% - lipide

20% - proteine

**Un oligodendrocit
asigură
mielinizarea a
50 axoni**

Clasificarea leziunilor SNC:

- Leziunile neuronilor ;
- Leziunile macrogliei;
- Leziunile microgliei;
- Dereglarea sistemelor de control al echilibrului hidro-electrolitic;
- Dereglarea sistemelor pentru restabilirea structurilor deteriorate (neuronul matur nu proliferază)

Etiologia leziunilor neuronale:

- Hypoxia/ischemia, deficitul energetic ;
- Dereglări metabolice (hipoglicemie, enzimopatii, hipo-avitaminoza);
- Trauma, radiația, vibrația;
- Infecții neurotrope (poliomielita, rabia)
- Intoxicații
- Factorii psihogeni
- Factorii genetici (boli neurodegenerative)

Mecanisme patogenetice generale:

- 1. Stresul oxidativ
- 2. Răspuns inflamator crescut
- 3. Moartea neuronului prin apoptoză, autofagie, oncoză și necroză
- 4. Disfuncția canalelor ionice prin deficit energetic
- 5. Dereglarea gradientului osmotic între matricea intra-și extracelulară
- 6. Leziunea mecanică a țesuturilor
- 7. Tumori

Mecanisme patogenetice specifice:

1. Dereglarea sintezei mediatorului,
2. Dereglarea transportului mediatorului,
3. Dereglarea depozitării mediatorului,
4. Dereglarea recaptării mediatorului,
5. Dereglarea eliberării mediatorului în fanta sinaptică,
6. Dereglarea transportului mediatorului spre membrana postsinaptică

Mecanisme patogenetice specifice:

- 7. Dereglarea fixării mediatorului cu membrana postsinaptică
- 8. Dereglarea metabolizării mediatorului
- 9. Dereglarea resintezei mielinei
- 10. Dereglarea acțiunii neurotransmițătorilor cu efect excitator (glutamatul, aspartatul) – **teoria excitotoxicității**
- 11. Creșterea presiunii intracraniene
- 12. Edemul cerebral

Factorii care induc apoptoza neuronală

1. Factorii de creștere – negativi

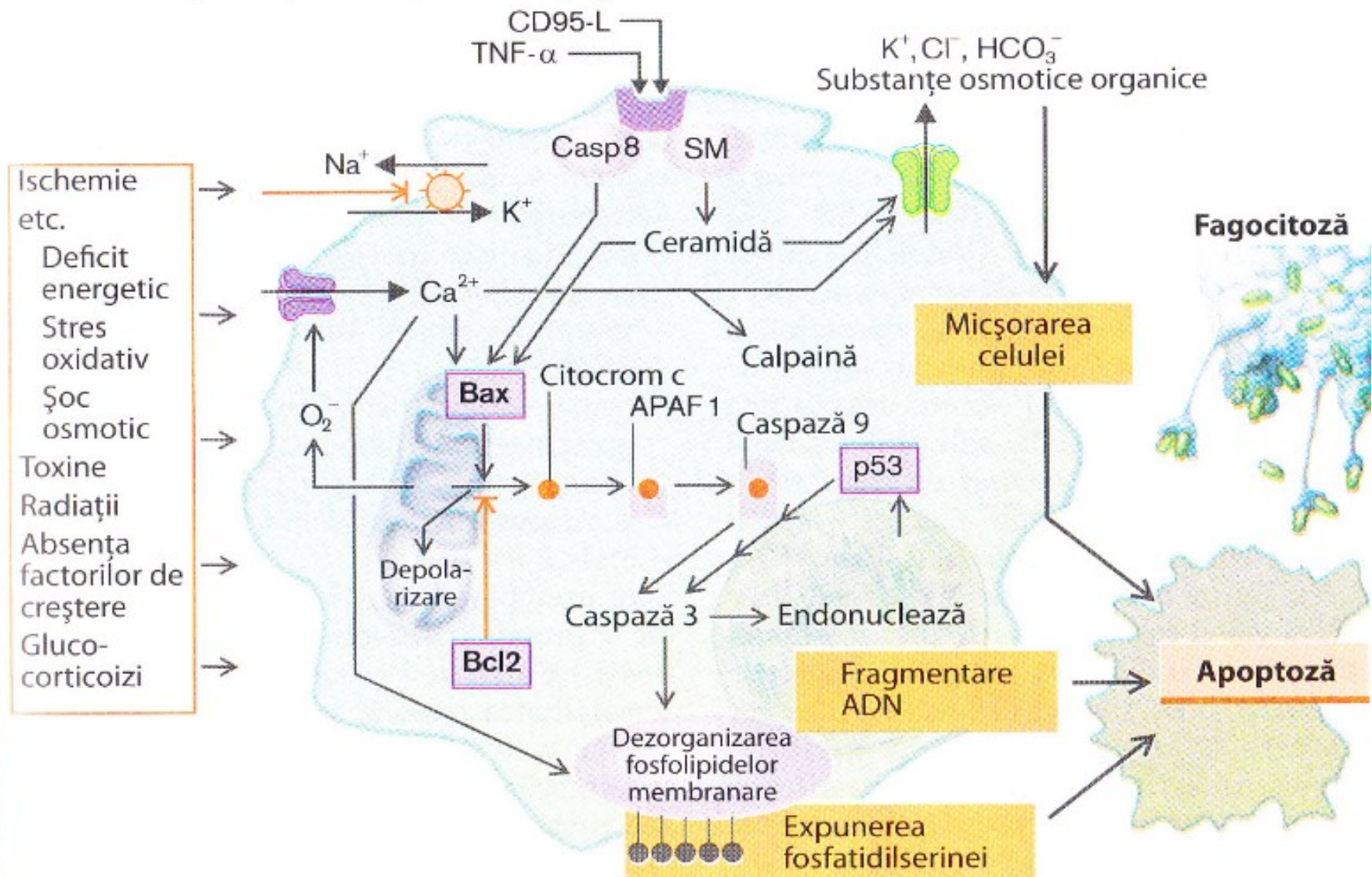
- 2. Hipoglicemie, hipoxie, deficit ATP → mecanism intrinsec.
- 3. Factorul necrozei tumorale – pozitiv (expresia TNF- α se intensifică și expresia citochinelor de către micro- și macroglie).
- 4. Alcoolul-factor pozitiv

APOPTOZA INDUSĂ DE ALCOOL

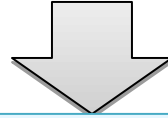
- **MECANISME:**

- 1. Perturbarea expresiei p53 și reducerea eficienței proceselor de reparare a ADN-ului.
- 2. Creșterea expresiei BAD, BAX, BID.

APOPTOZA NEURONALĂ

Apoptoza crescută a neuronilor

BOLI NEURODEGENERATIVE

**1. LIPSA FACTORILOR DE CREȘTERE
APOPTOZA NEURONILOR NORADRENERGICI
INDUSĂ DE LIPSA NGF**

IRIZINA

- Se eliberează din miocitele musculaturii scheletice la efort fizic;

•

- **POSEDĂ PROPRIETĂȚI:**

1. Trece bariera hematoencefalică și demonstrează efecte similare factorului de creștere -factor neuronal derivat din creier (BDNF).
2. Stimulează expresia BDNF.
3. Reduce degenerarea neuronilor și împiedică bolii Alzheimer.
4. Stimulează funcția neuronilor hipocampului și facilitează activitatea cognitivă

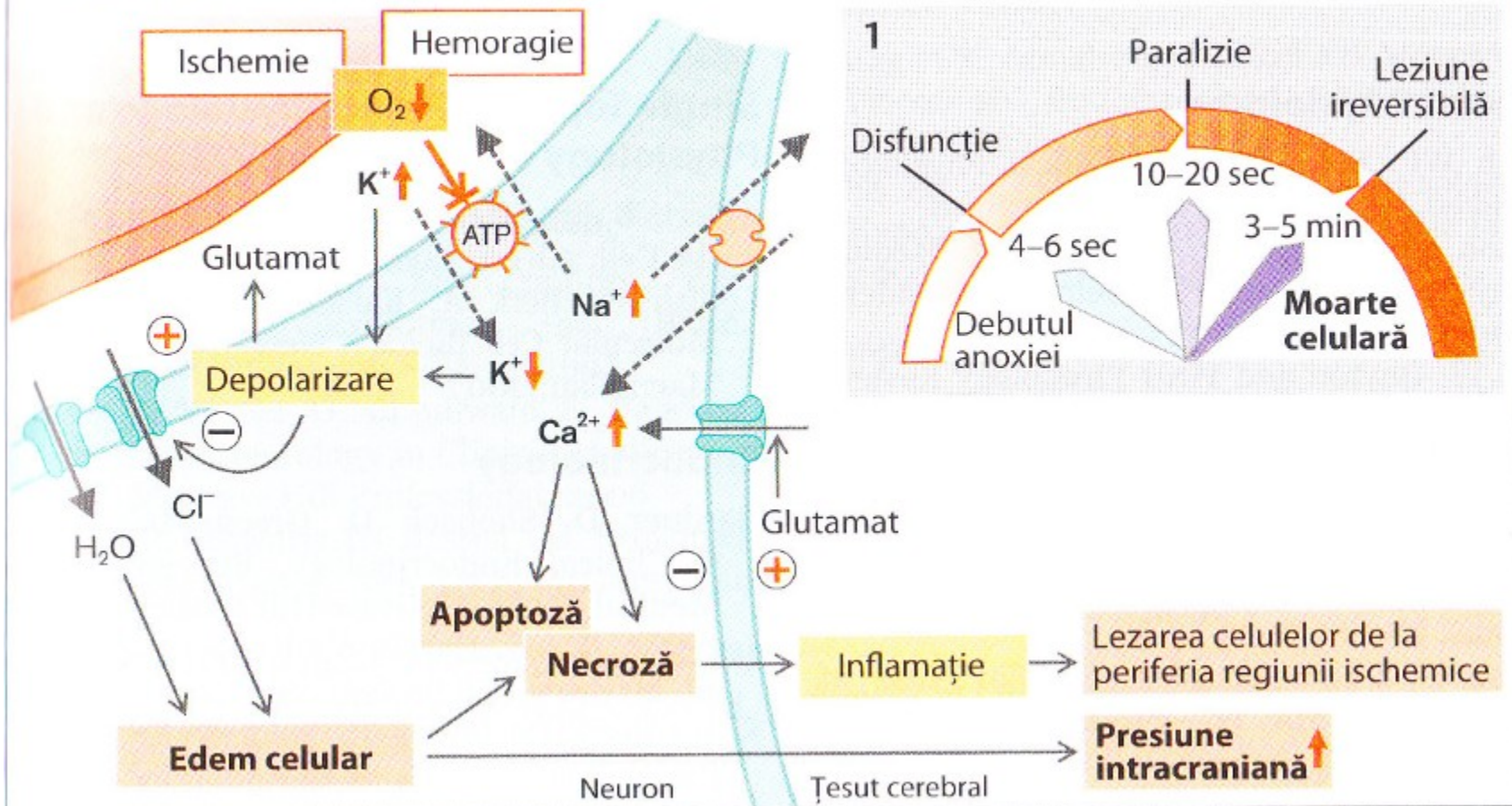

NEUROGLOBINA- NEUROPROTECTOR

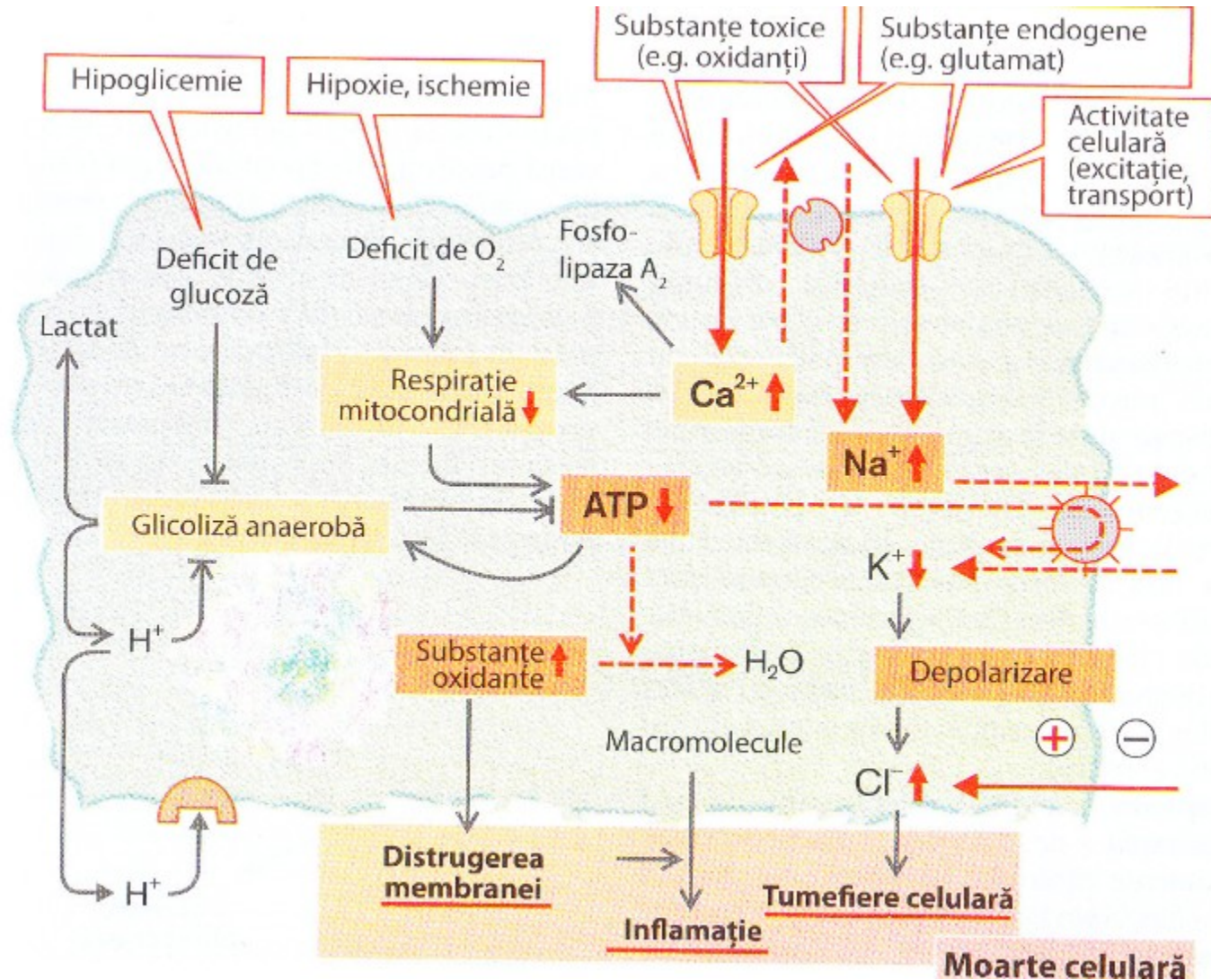
- **1. Inhibă calea intrinsecă a apoptozei neuronale.**
- **2. Aceasta complică interacțiunea citocromului c cu caspase 9.**
- **3. Poate forma un complex cu citocromul c, prin care activitatea ultimei este neutralizat.**
- **4. Este imposibilă formarea apoptosomei**

Leziuni ischemico-hipoxice

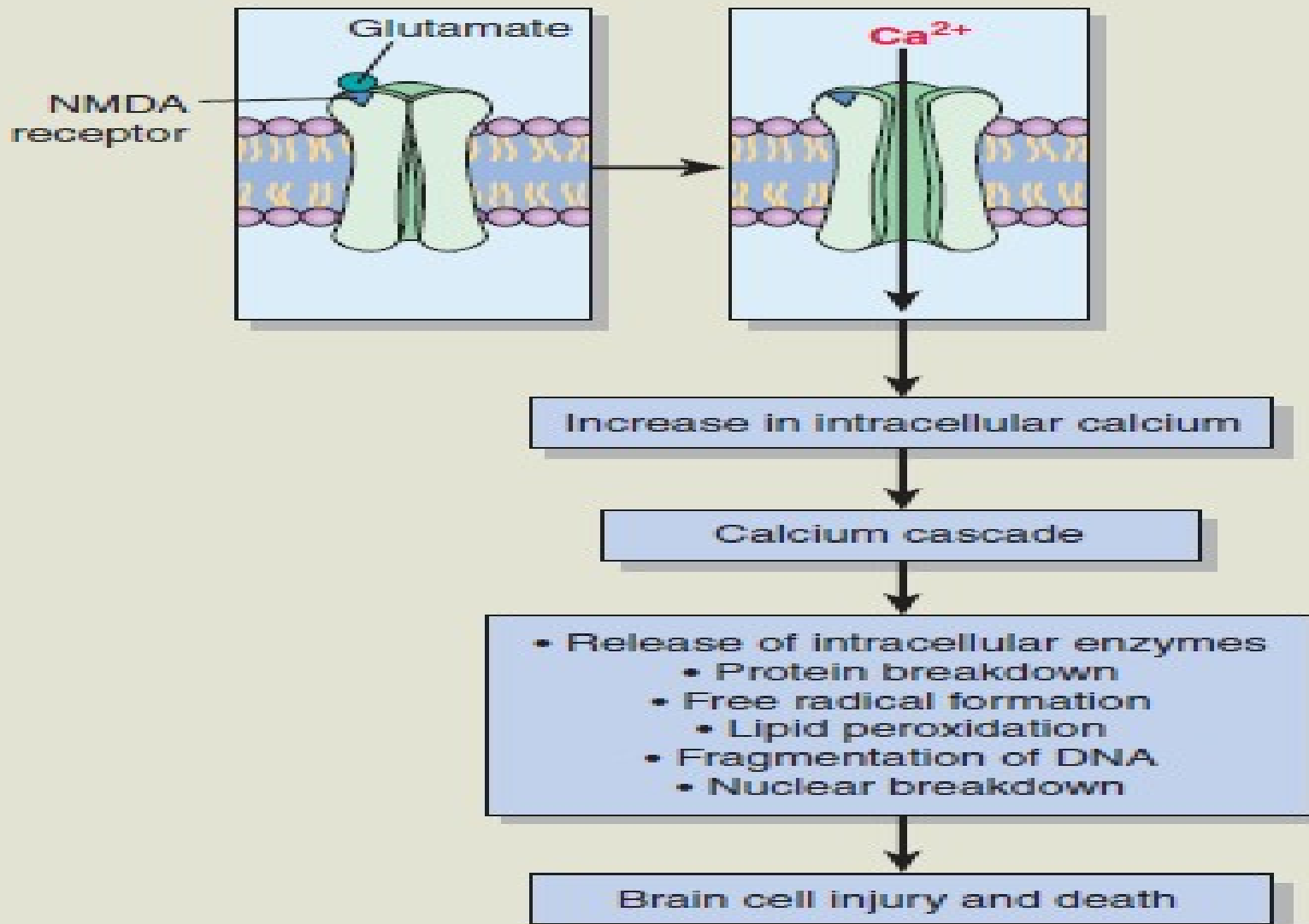
A. Efectele tulburărilor de perfuzie cerebrală

Necroza neuronală

Rolul aminoacizilor excitatori în leziunea neuronală

RECEPTORII N-Metil-D-Aspartat

- **Demonstrat că la ischemie 6-8 ore:**

1. Nivelul glutamatului în sânge crește de 8 ori.
2. Nivelul aspartatului de 60 ori.

- **În timp ce:**

1. Nivelul GABA nu crește.
2. Nivelul glicinei crește nesemnificativ.
3. Creșterea lor de 1,5-3 ori se observă peste 20-24 ore de la debutul ischemiei.

EFECTELE TOXICITĂȚII ACUTE A GLUTAMATULUI

• **Moartea neuronală**

• **Efect reversibil**

Riluzol

Neuroprotective

1. Inhibă sinteza și eliberarea neurotransmițătorilor cu efect excitator;
2. Blochează NMDA-receptorii;
3. Stabilizează potențialul membranal previne cascada Ca

Nimodipina

Consecințele patofiziologice ale perfuziei cerebrale perturbate

Deficit de O₂

10 sec

Deficit de glucoză

2-4 min

**Convertirea la
metabolismul anaerob**

2-4 min

Deficit ATP celular

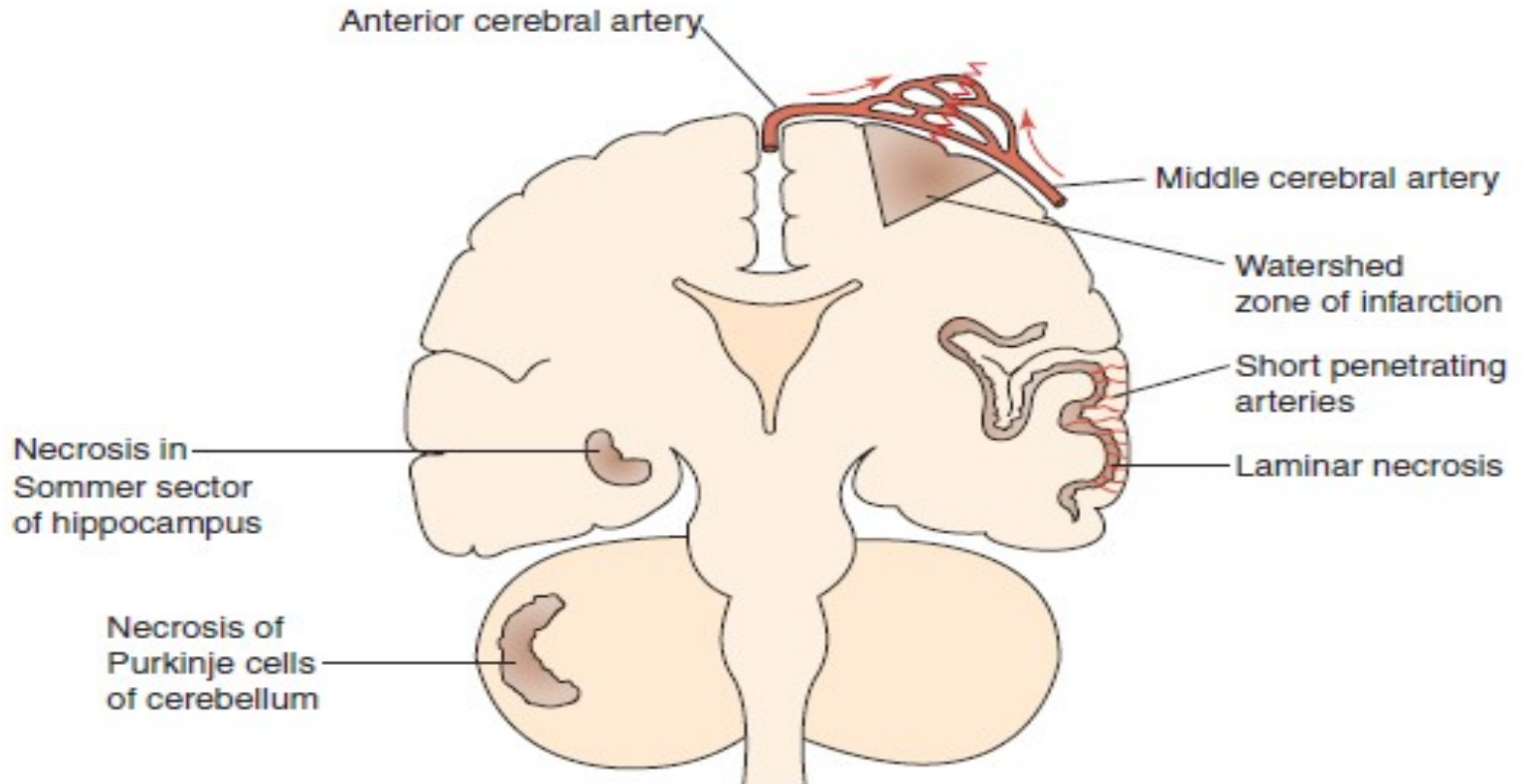
4-5 min

CONSECINȚE:

**Efluxul K
Influxul Na
Influxul Ca**

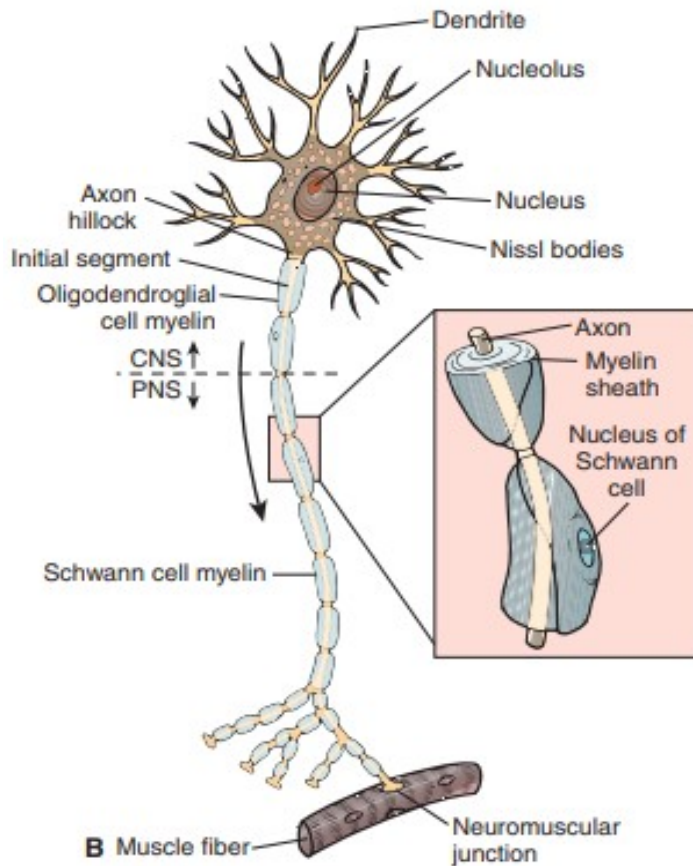
Consecințele ischemiei globale

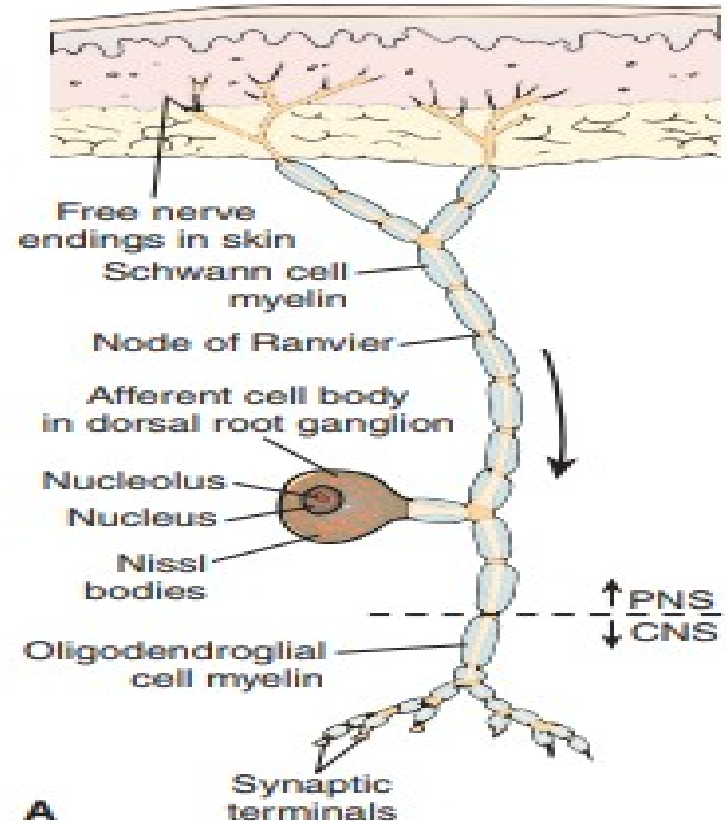

Secționarea transaxonală

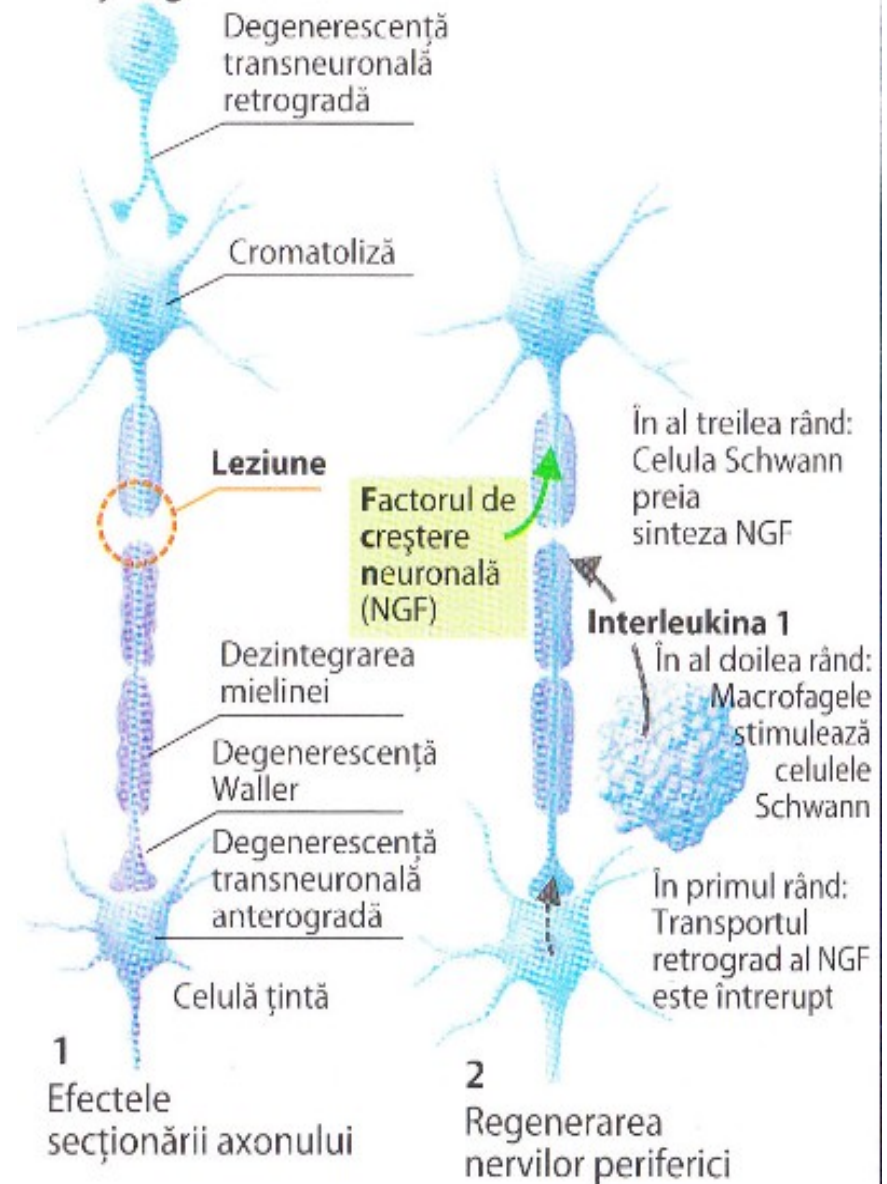
Neuronul central

Neuronul periferic

— C. Secționarea transversală a axonului și regenerarea

1. Dereglarea transportului retrograd a (NGF).

• 2. Dereglarea sintezei mielinei în teaca Schwan.

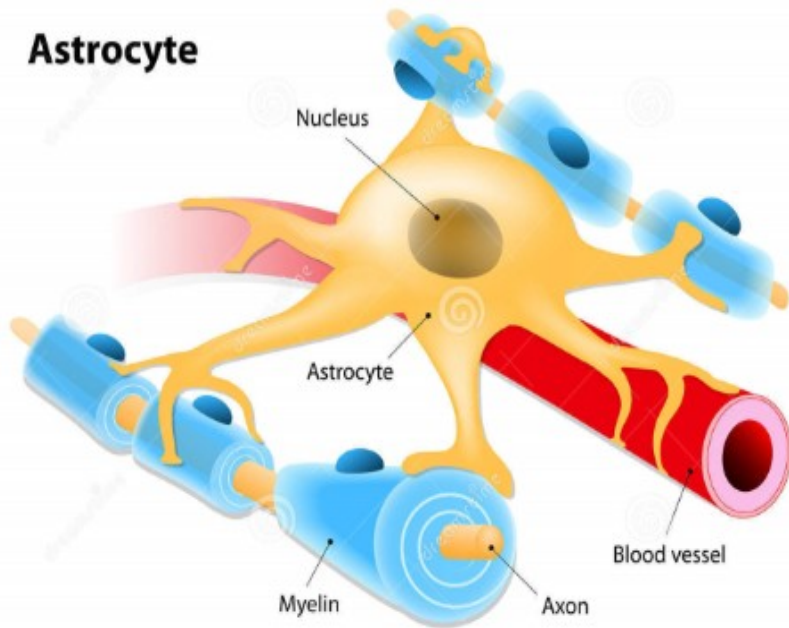
• 3. Degenerarea nervilor la trauma mecanică

Astrocitul cu rol în controlul funcției și apoptozei neuronului

Eliberarea moleculelor de comunicare, influențând reglarea feed-back a funcției neuronului

- 1. Eliberează 4 factori de creștere neuronală: PDGF (factor de creștere trombocitar), FGF, BDGF, NGF ;**
- 2. PDGF are efect citoprotector**
- 3. Sintetizează radicali liberi de oxigen.**

Reactivitatea astrocitelor la leziuni

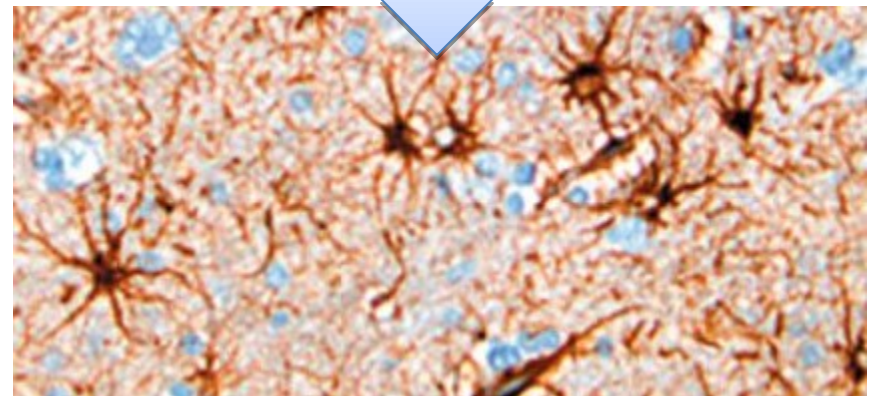
**LEZIUNI ACUTE (HIPOXIA,
HIPOGLICEMIA, INTOXICAȚII)**

DEFICIT ATP

EDEMUL ASTROCITAR

ASTROCITE GEMISTOCITARE

GLIOZA

1. Controlează mediul chimic
2. Suport metabolic și p/u neuroni
3. Reglează c ionilor în spațiul extracelular (K^+)
4. Realizează bariera hematoencefalică
5. Repară și cicatrizează SN

Astrocitele și AVC

- Protecția antioxidantă neuronală;
- Neuroprotecție în fază acută;
- Neuroregenerare în fază cronică postleziune ;
- Captarea glutamatului ;
- Eliberarea neutrofinelor
- Contribuie la angiogeneză, plasticitate neuronală și recuperare funcțională.

Microglia

- Fagocitoza perioadei dezvoltării intrauterine și a neuronilor în perioada postnatală;
- Monitorizarea sinapselor, cu extindere dinamică și retragere a proceselor lor celulare extrem de ramificate,
- Fagocitoza sinapselor în timpul dezvoltării sinaptice normale.

REACTIVITATEA MICROGLIEI LA LEZIUNE

**MACROFAGII REZIDENȚI
EXPUN MARKERII DE
SUPRAFAȚĂ (CR3, CD68)**

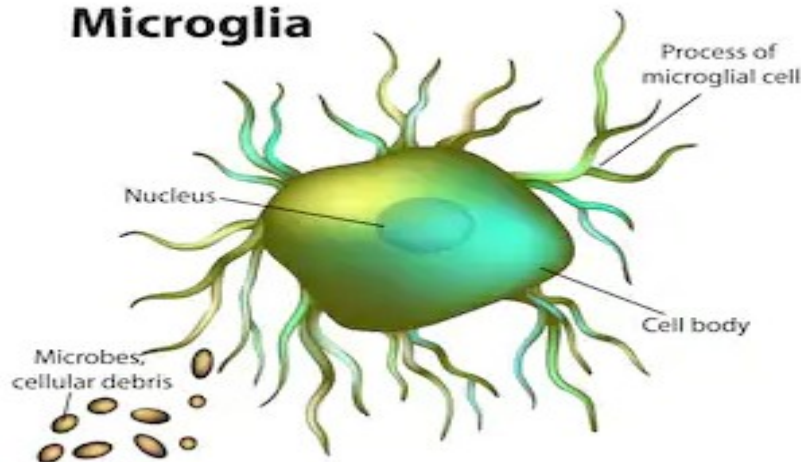
PROLIFERARE

**DEZVOLTĂ NUCLEE
ALUNGITE
(celule tije)**

**CONGREGEAZĂ ÎN JURUL
CORPURILOR
NEURONILOR MORTI
(NEURONOFAGIA)
SAU FIBRE NERVOASE
DEZAFECTATE**

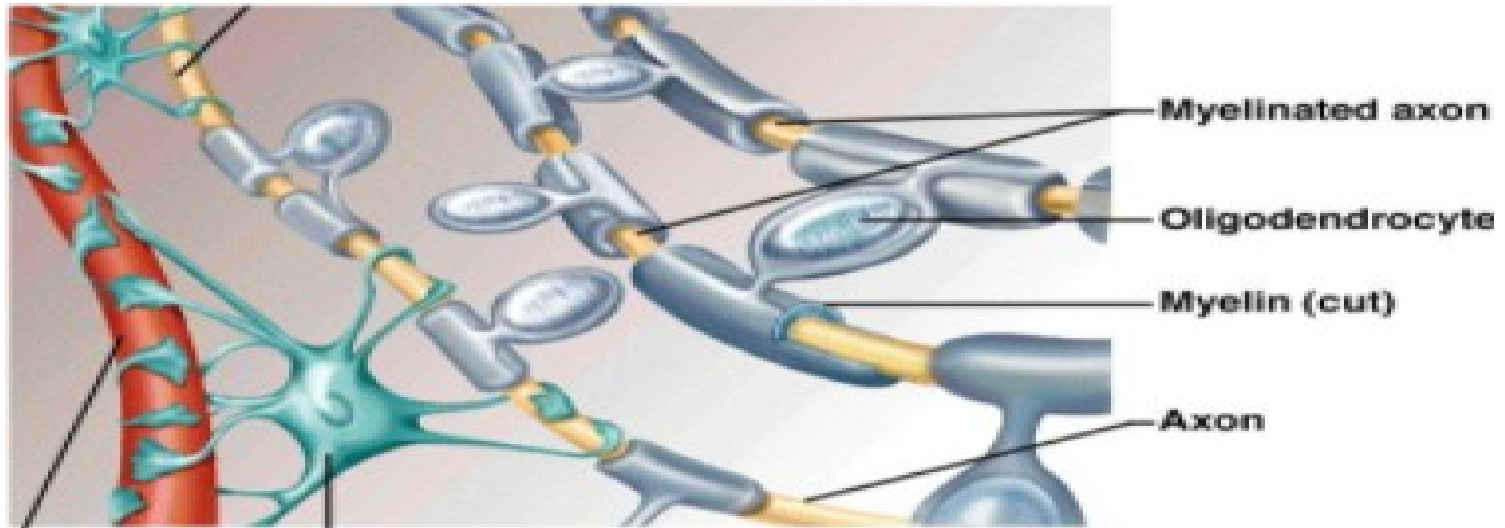
**FORMEAZĂ AGREGATE ÎN JURUL
FOCARELOR DE NECROZĂ
(NODULI MICROGLIALI)**

Microglia

Reactivitatea oligodendrocitelor

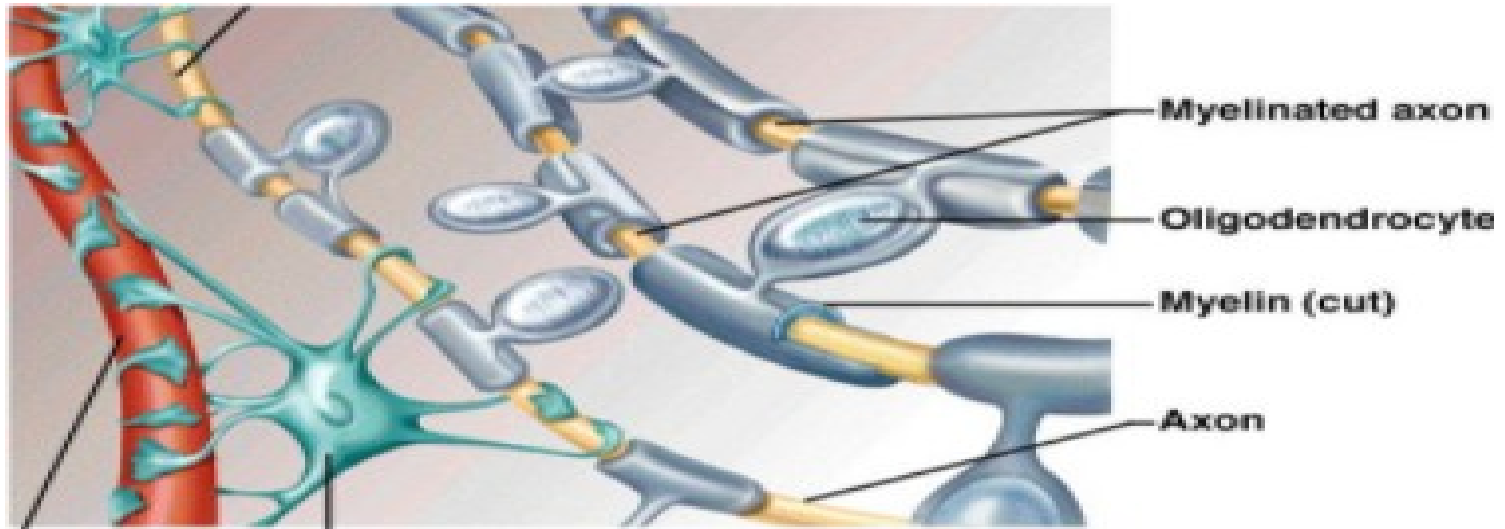

**BOLI DEMIELINIZANTE ACHIZITIONATE ȘI
LEUCODISTROFII**

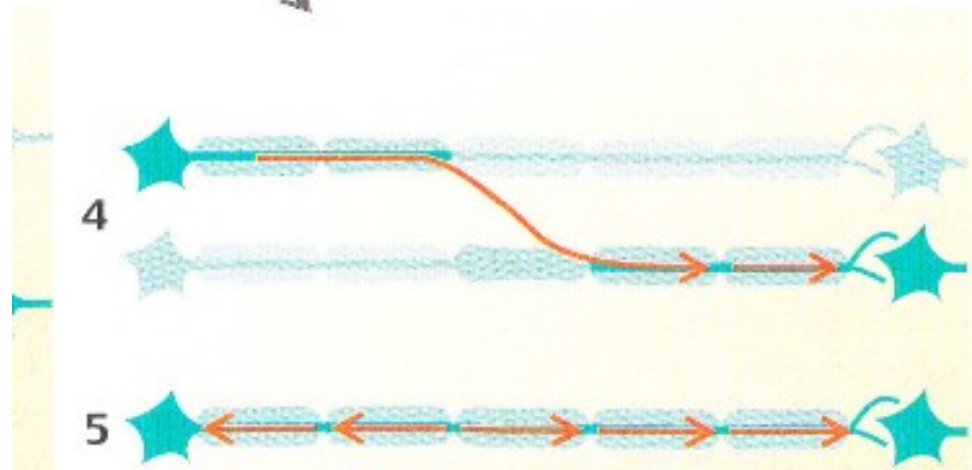
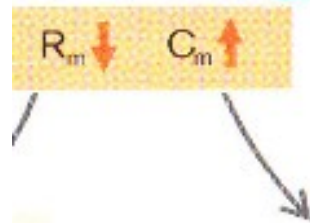
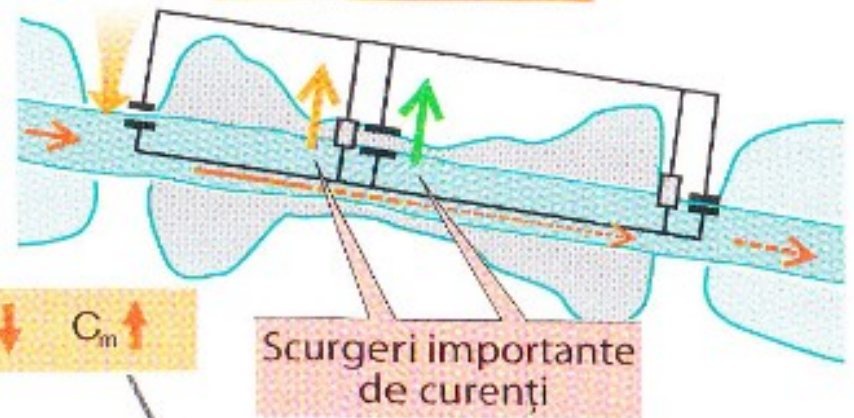
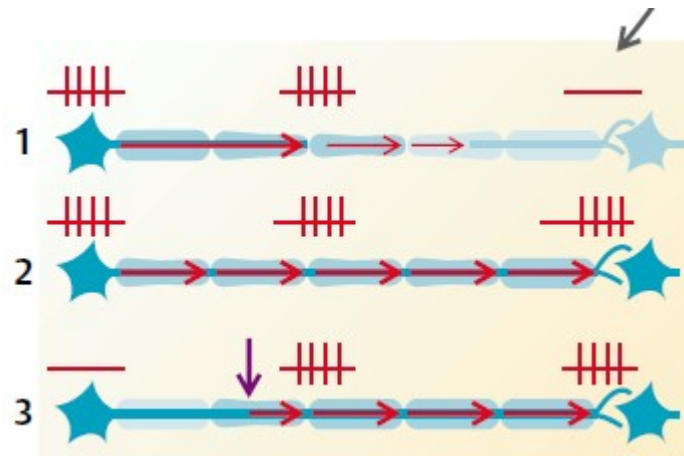
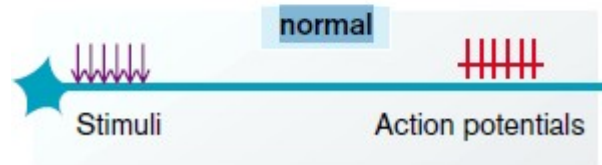
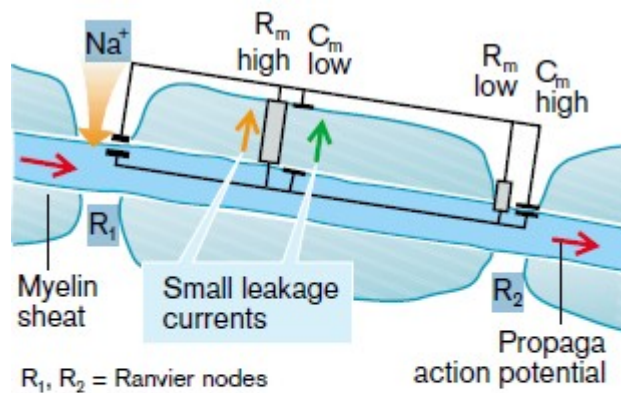
**LEZIUNEA SAU AOPTOZA
OLIGODENDROCITELOR**

Reactivitatea oligodendrocitelor

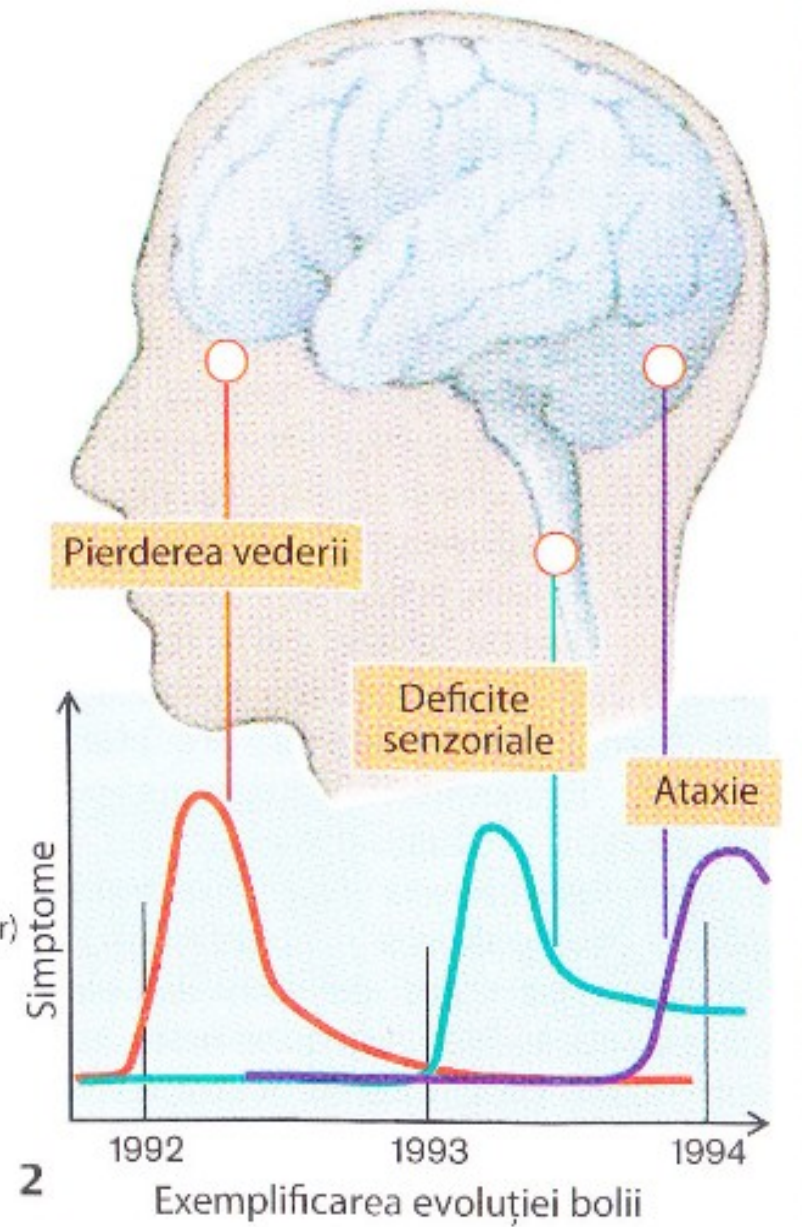
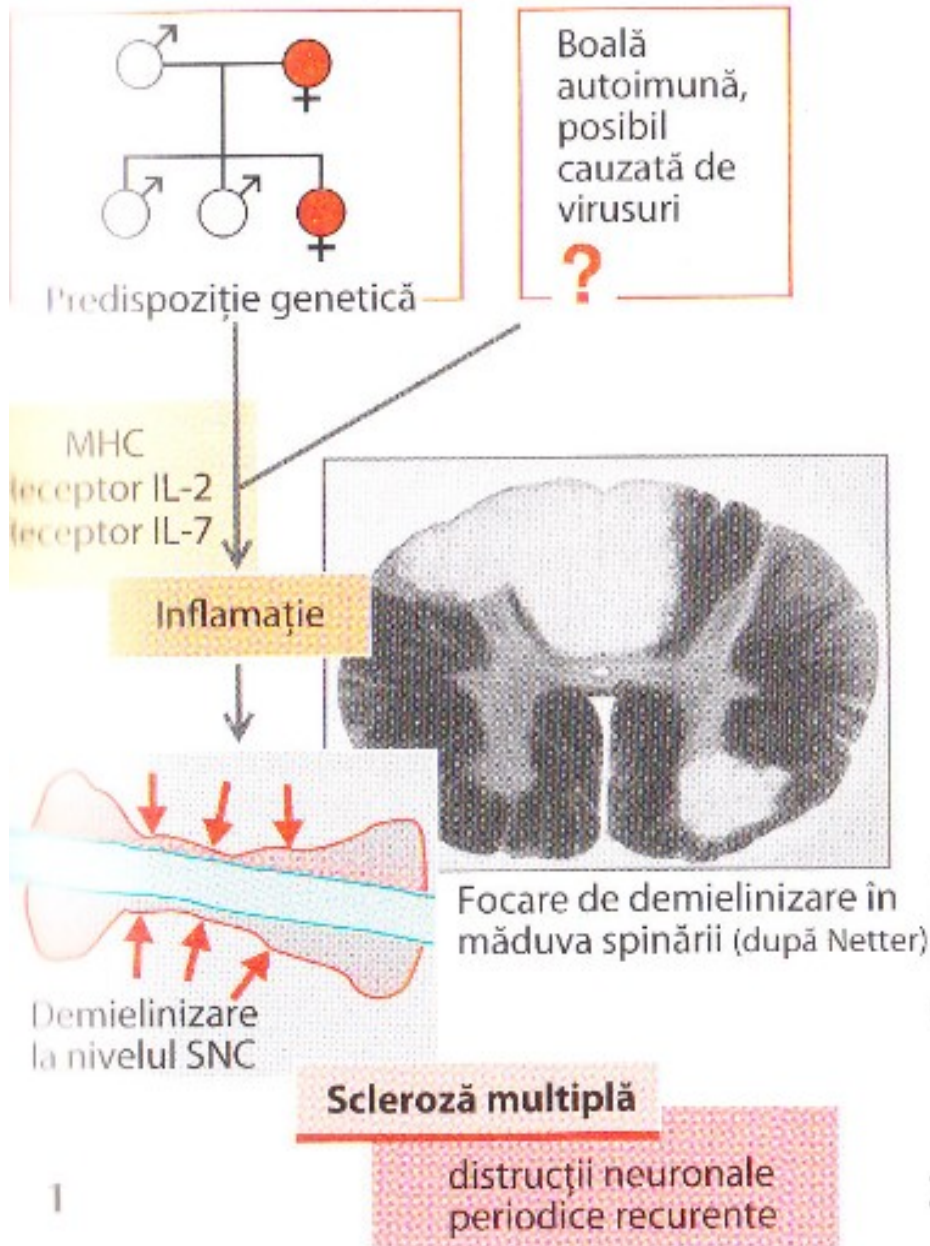

**Nucleii oligodendrogliali pot adăposti incluziuni virale
în leucoencefalopatia multifocală progresivă**

**Incluziunile citoplasmaticice gliale, compuse în principal
din α -sinucleină, se găsesc în oligodendrocite în
atrofia sistemică multiplă (MSA)**

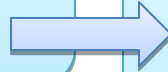

II. Scleroza multiplă

REACTIVITATEA CELULELOR EPENDIMALE

**Agenți infecțioși virali
(CMV)**

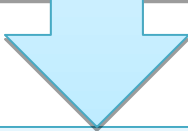
**Leziuni endimale
extinse, cu incluziuni
virale în celulele
endimale**

**Perturbarea căptușelii
ependimale este asociată
cu proliferarea
astrocitelor
subependimale pentru a
produce mici nereguli pe
suprafețele ventriculare
(granulații endimale)**

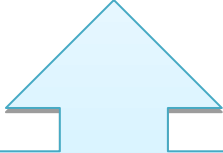

**Inflamația sau dilatarea
marcată a sistemului
ventricular**

Procese patologice acute
(atac ischemic cerebral, leziunea hipoglicemică,
trauma mecanică)

Excitotoxicitatea

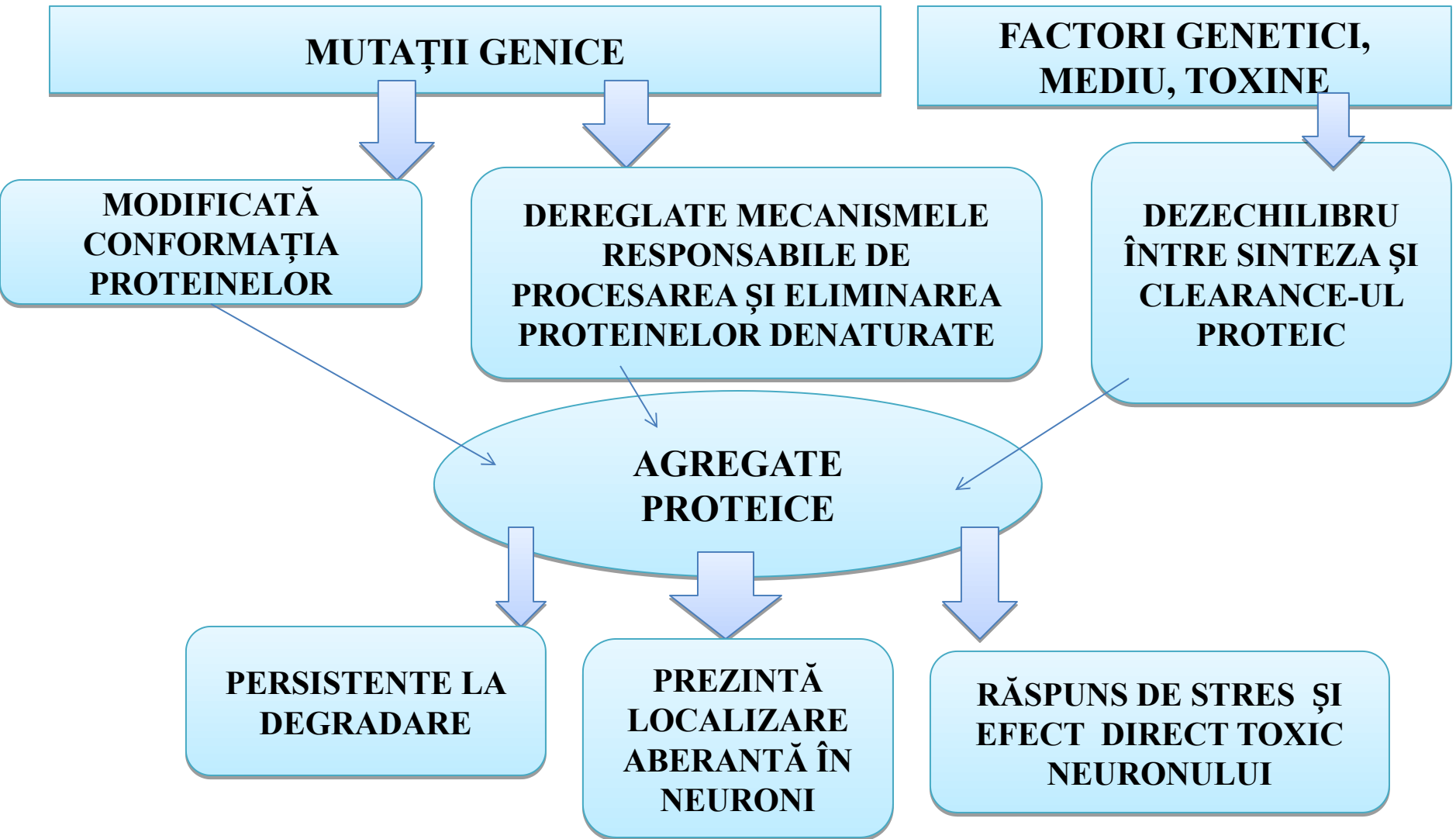

Bolile degenerative cronice
Boala Huntington, demența Alzheimer

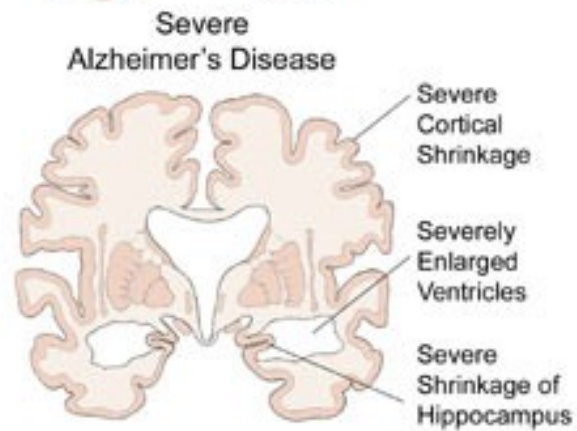
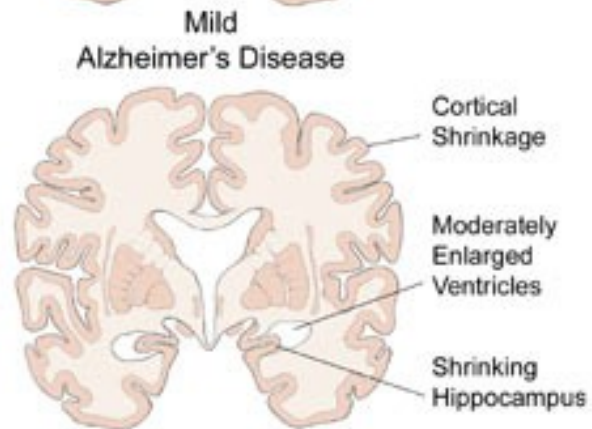
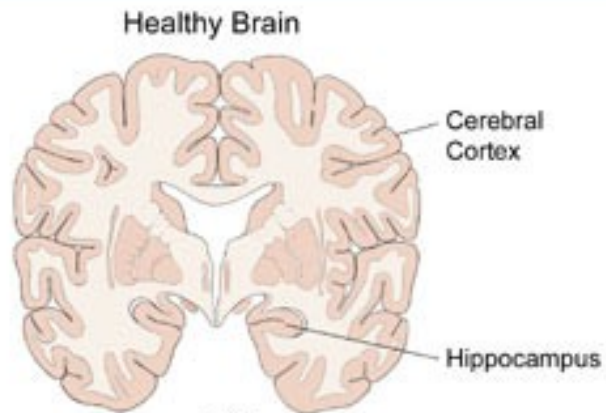
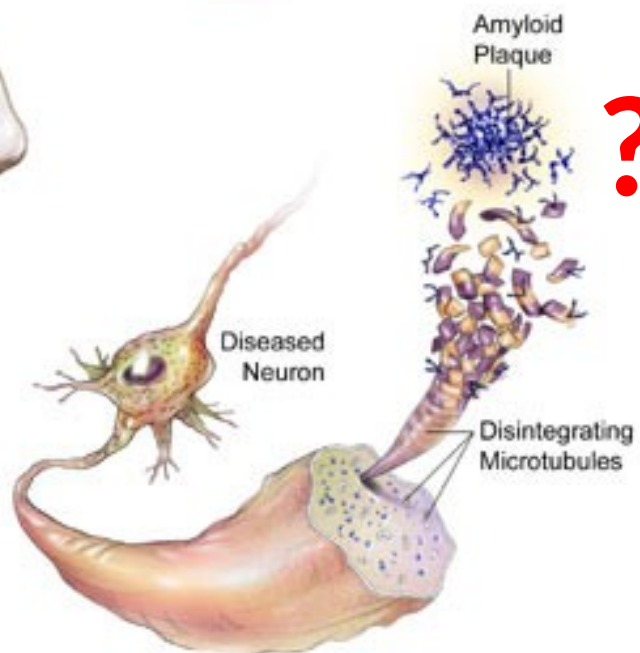
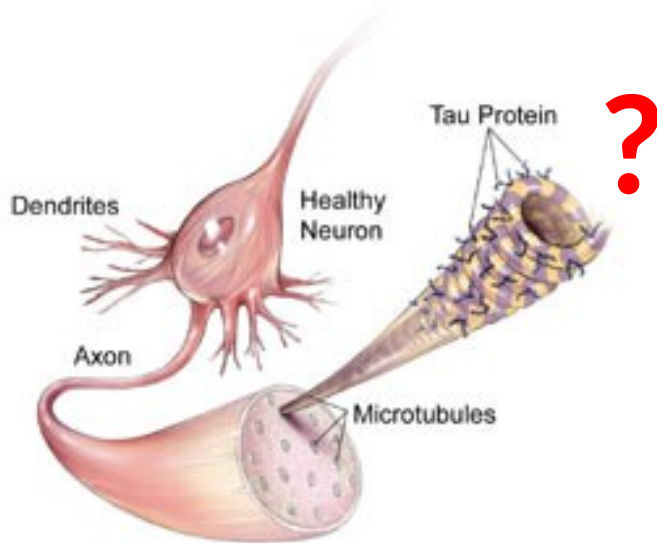
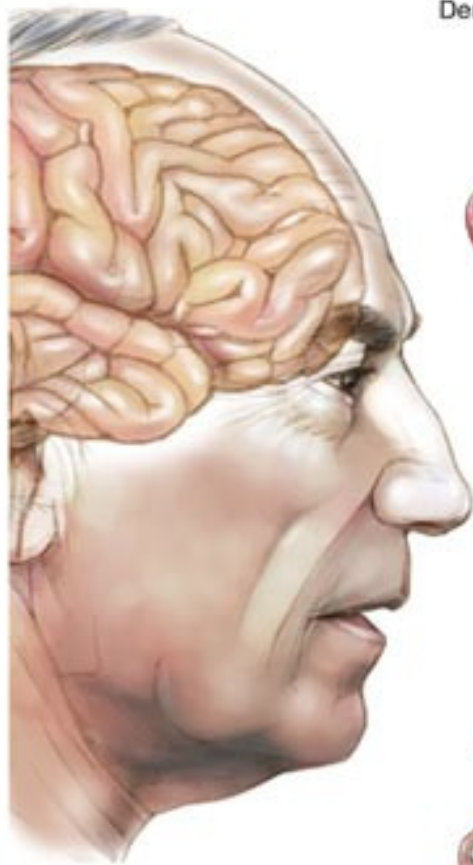
BOLI EVOLUTIVE CU DEMENTĂ

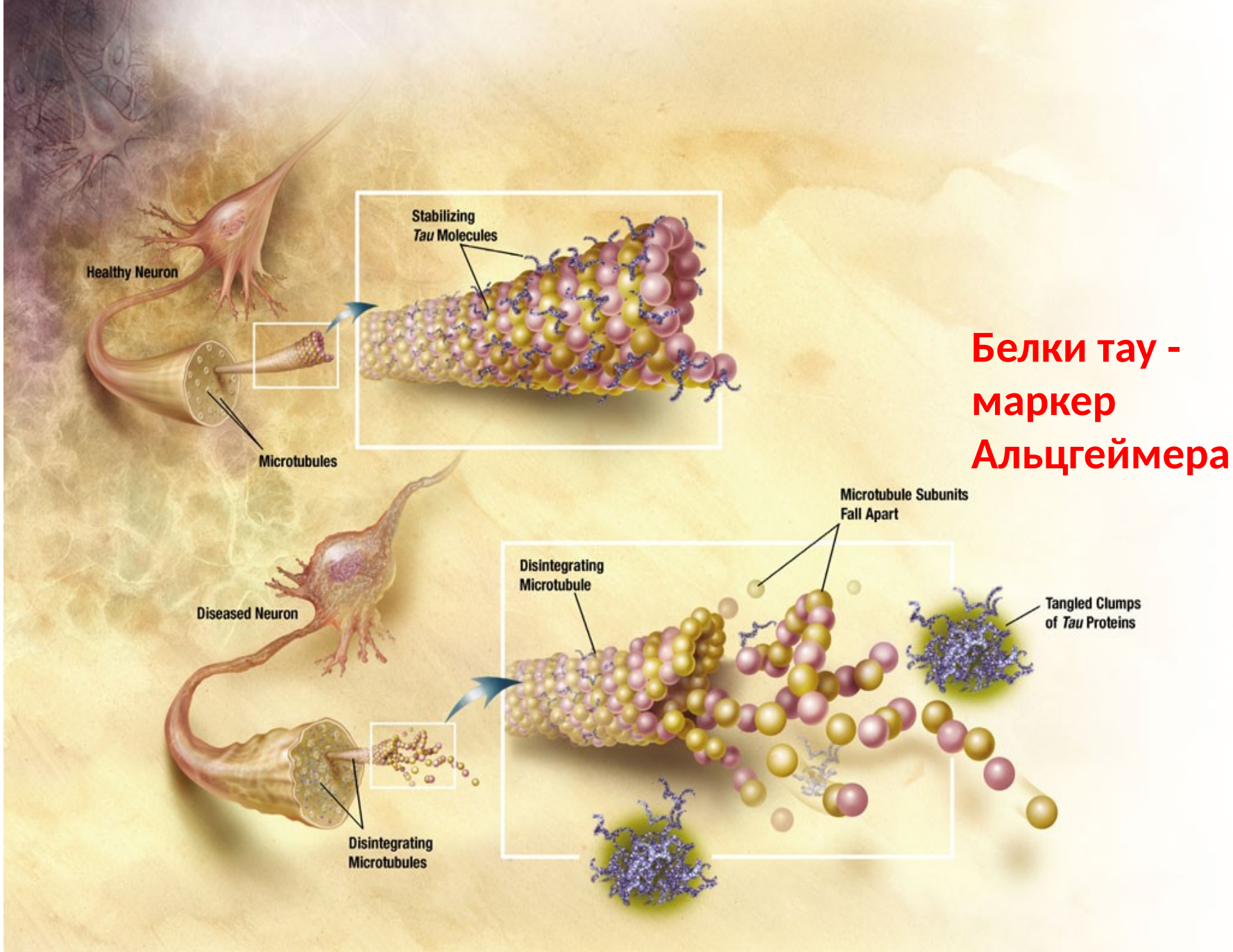
- Boala Alzheimer (proteina Tau și amiloidul B),
- **Demența vasculară,**
- **Alcoolismul,**
- **Boala Parkinson** (deficit de Dopamină),
- **Corea Huntington** (boală congenitală),
- **Demența fronto-temporală,**
- **Demența cu corpi Lewy,**
- **CA-DASH** (arteriopatia cerebrală autozomal dominantă cu infarcte subcorticale și leucoencefalopatie)
- **Encefalopatie Wernicke**

Bolile neurodegenerative

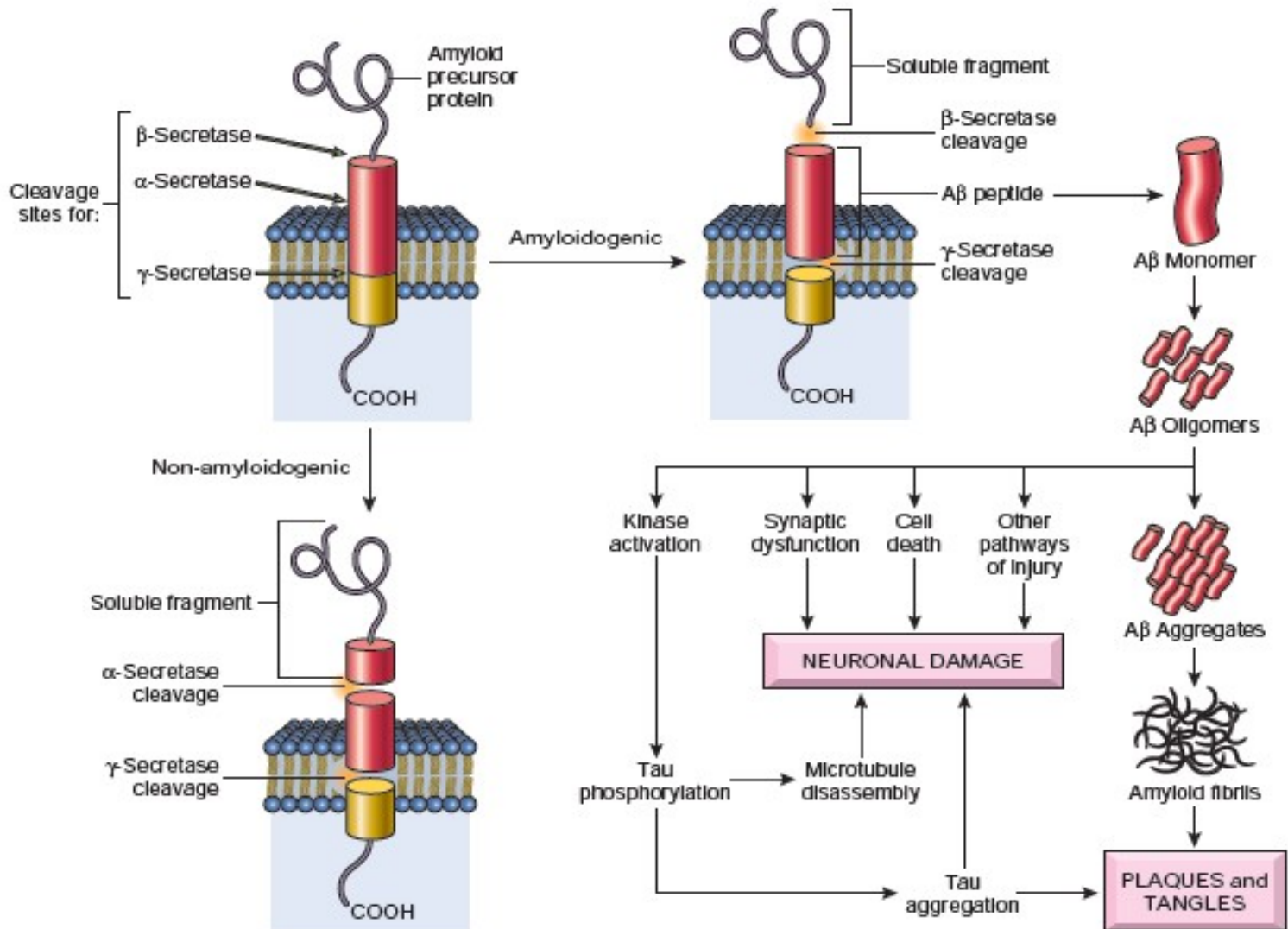

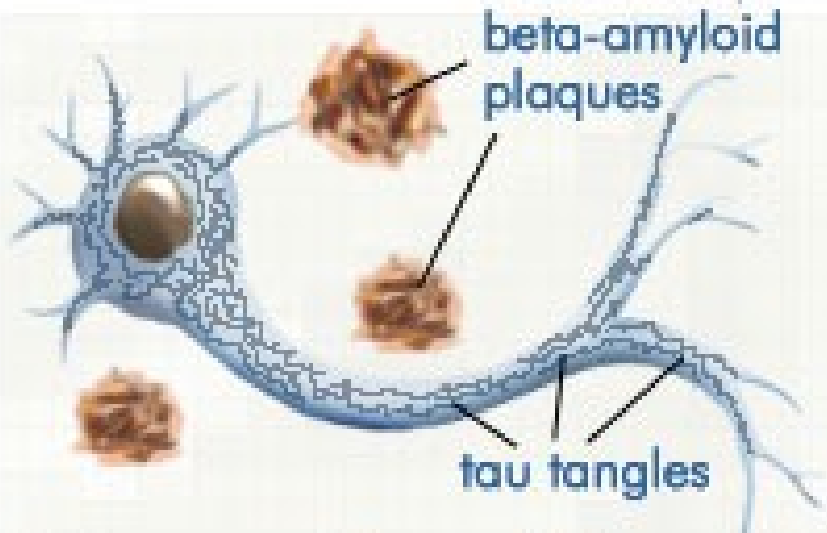
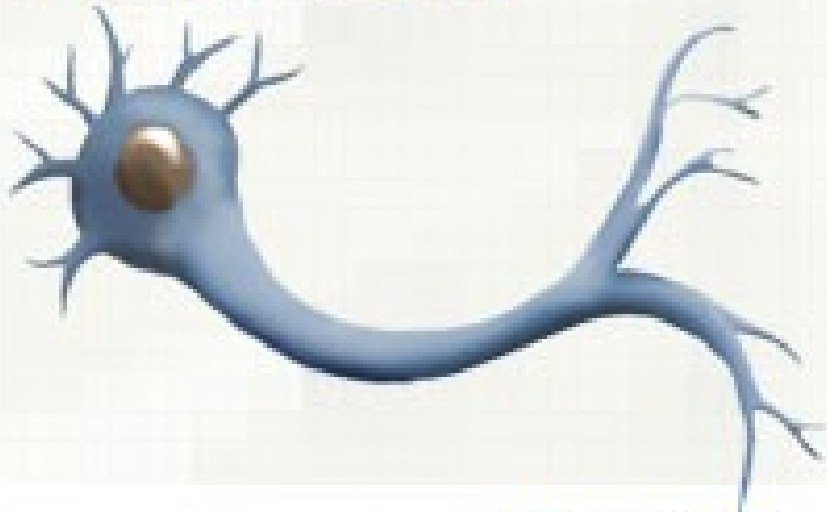

Белки тау - маркер Альцгеймера

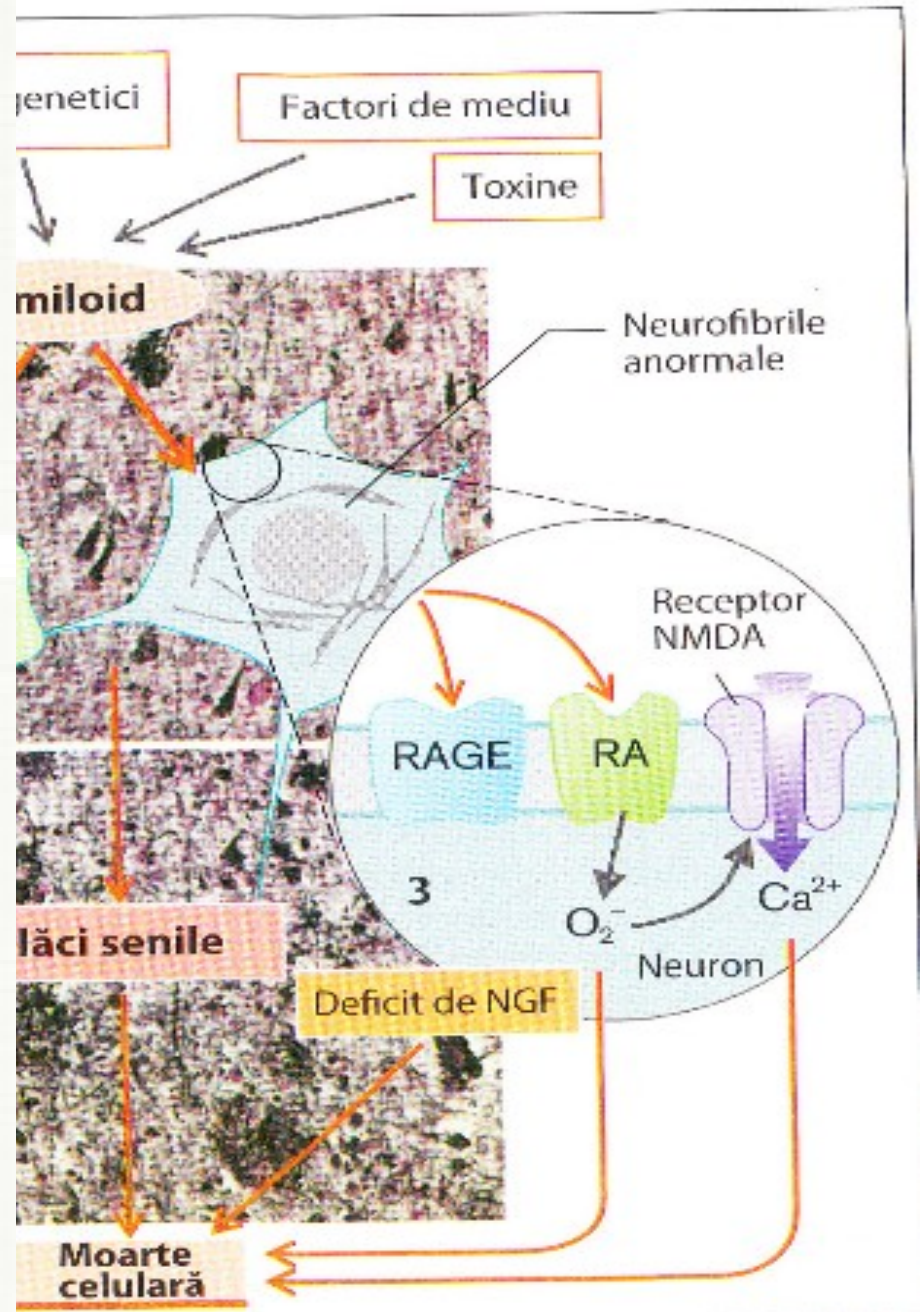
Boala Alzheimer

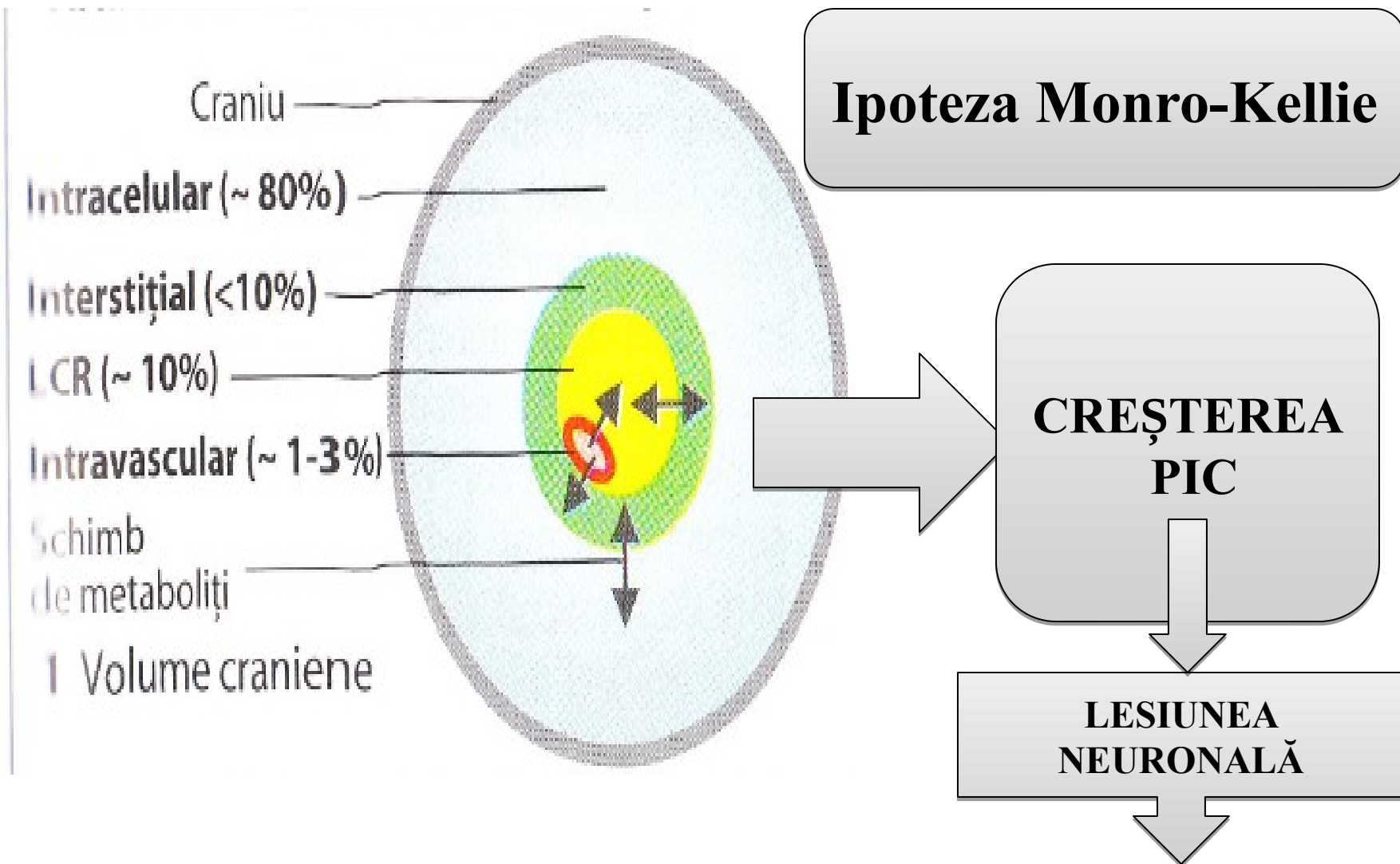
Normal neuron

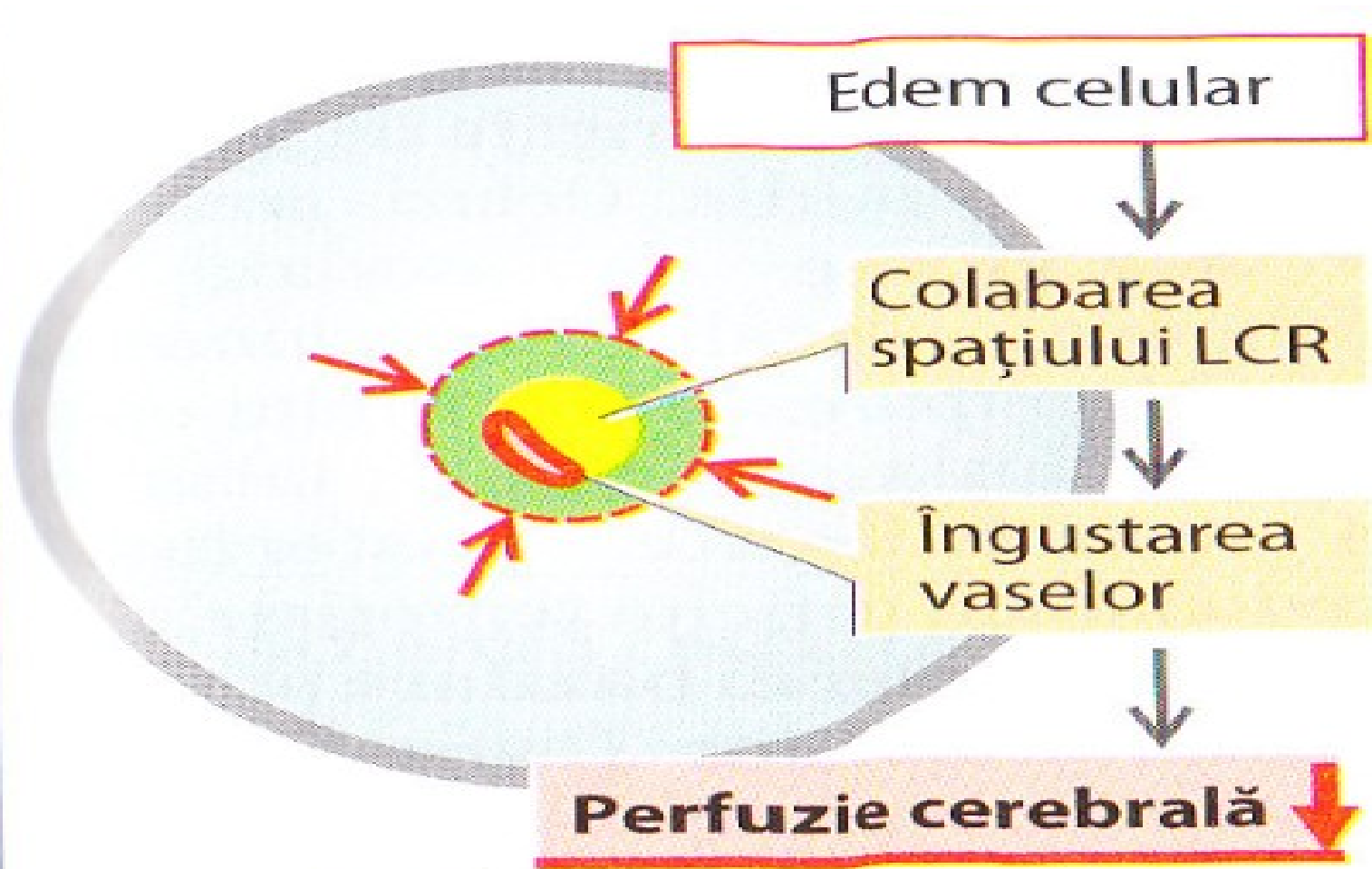
Neuron affected by tau tangles and beta-amyloid plaques.

LEZIUNEA NEURONALĂ PRIN VOLUMUL ȘI PRESIUNEA INTRACRANIANĂ CRESCUTE

Edemul neuronal

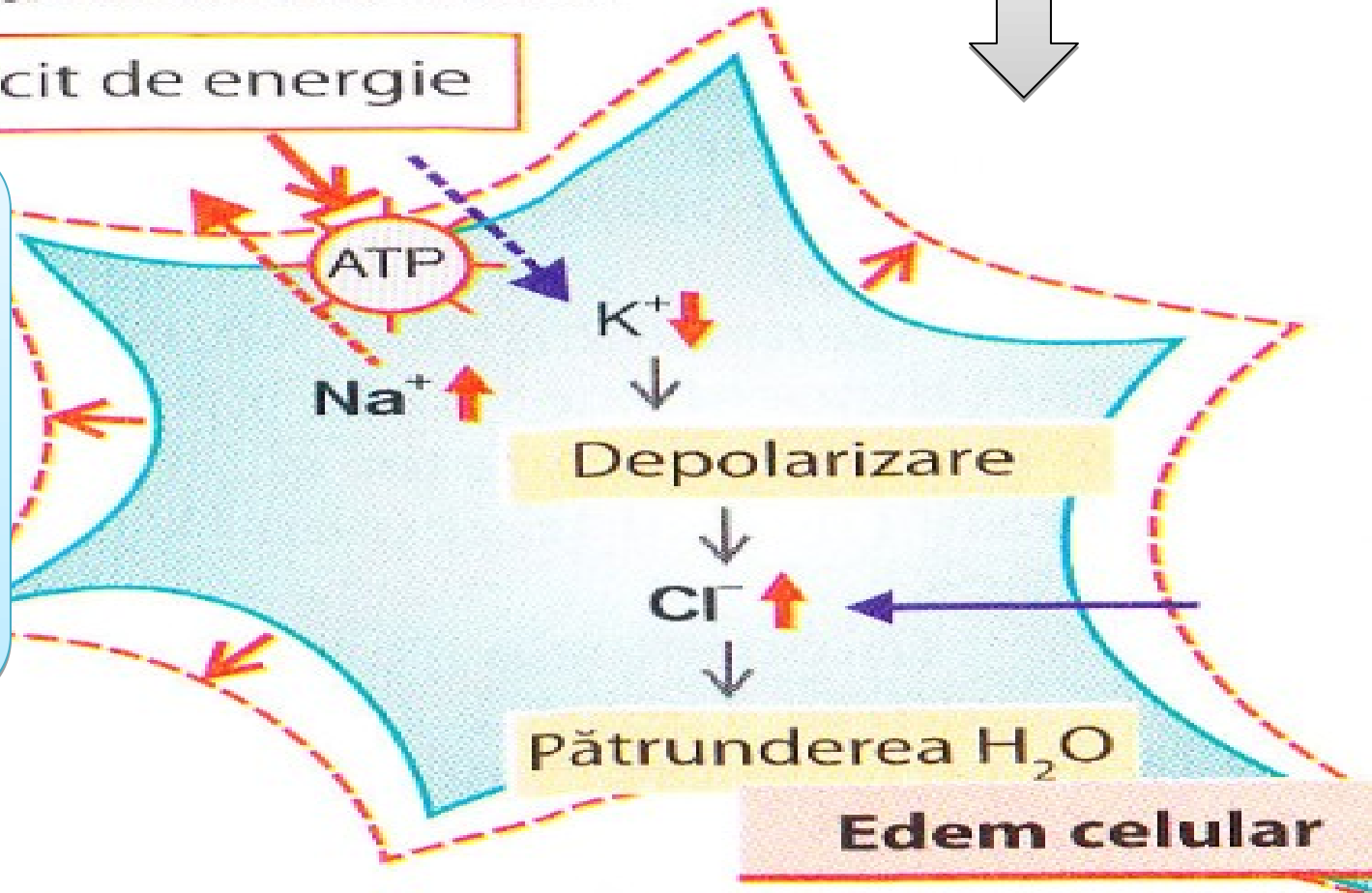
3 Edem celular

HIPOXIA/ISCHEMIA

B. Edemul cerebral

Deficit de energie

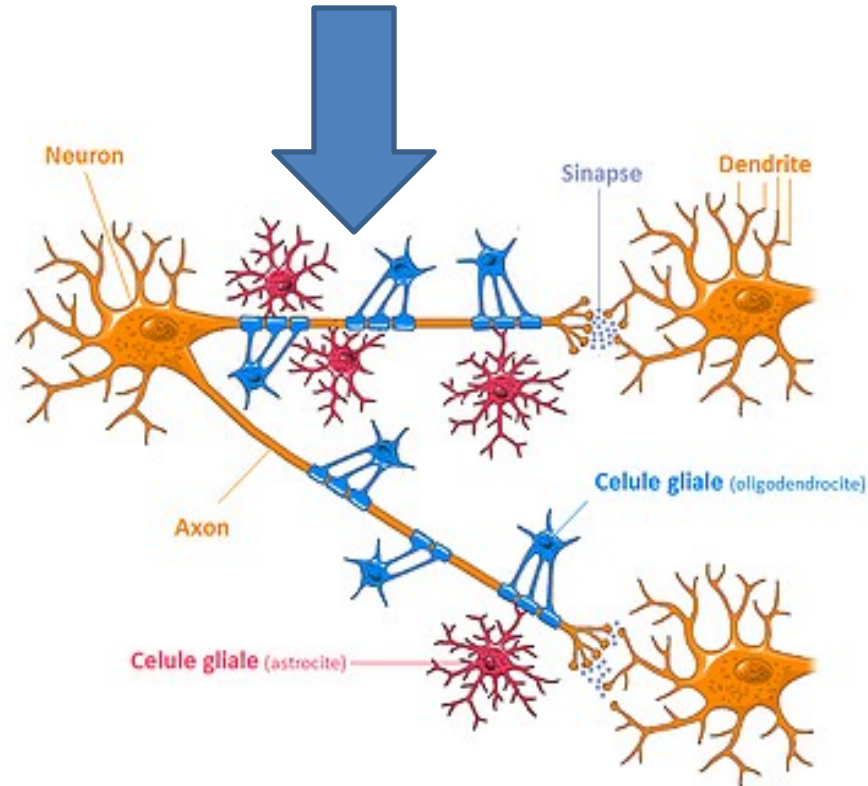
TRATAMENTUL
HIPERNATRIEMIEI
PRELUNGITE

1 Edem cerebral citotoxic

REDUCEREA OSMOLARITĂȚII EXTRACELULARE

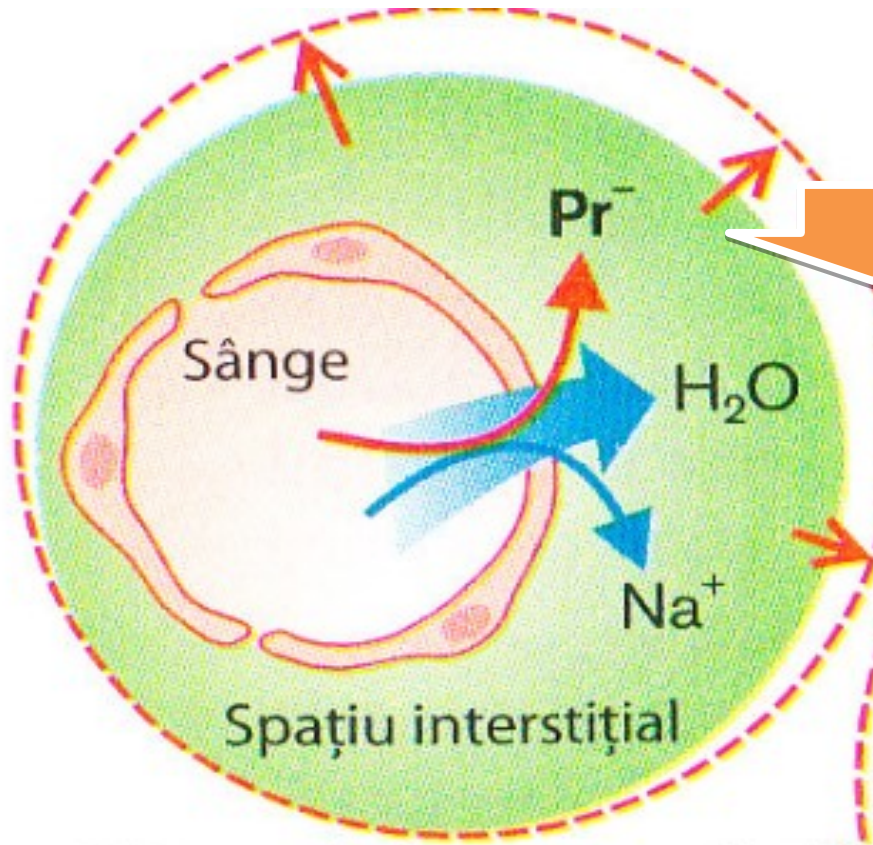
HIPEROSMOLARITATEA EXTRACELULARĂ

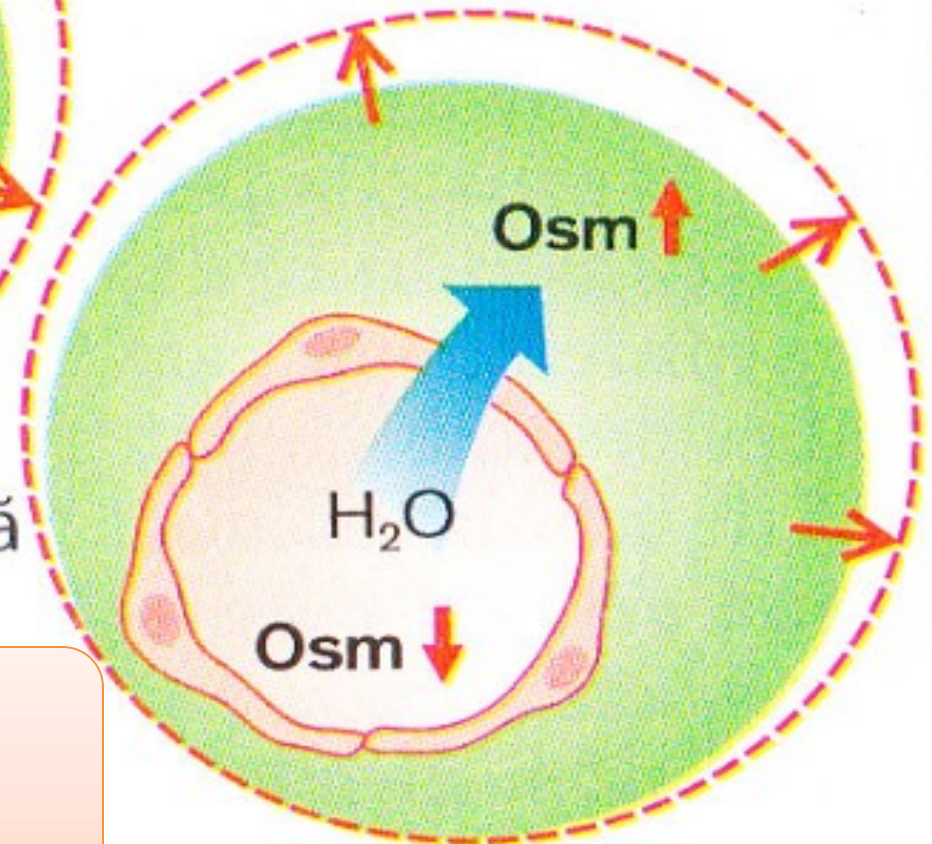
**ACUMULAREA INTRACELULARĂ DE OSMOLIȚI
(INOZITOL)**

**Tumori, infecții, abcese, infarcte,
hemoragii, intoxicații**

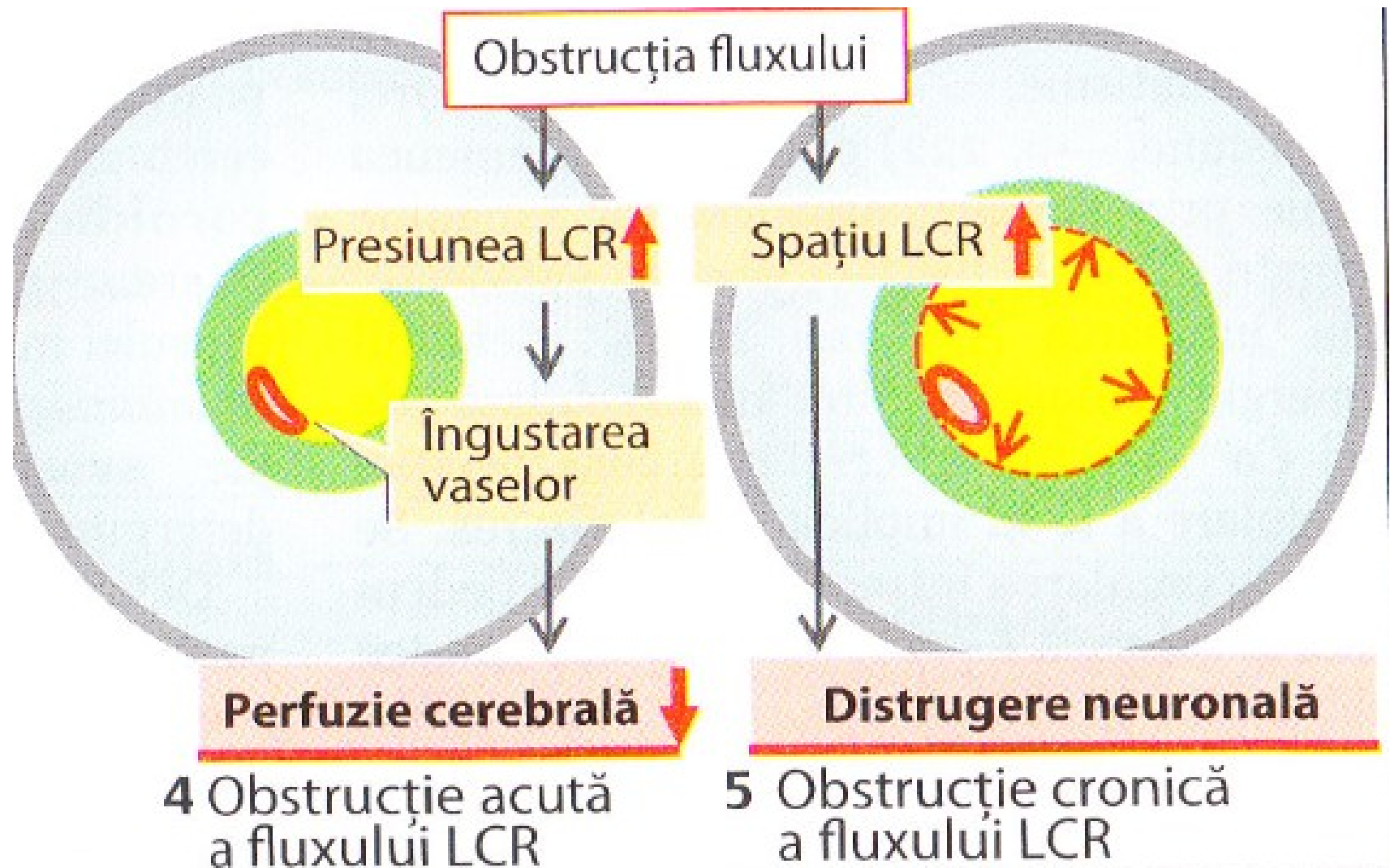
2 De origine vasculară

3 Interstițial

Tratamentul DZ, dializă

ACUMULAREA EXCESIVĂ A LCR

C. Consecințele creșterii presiunii intracraniene

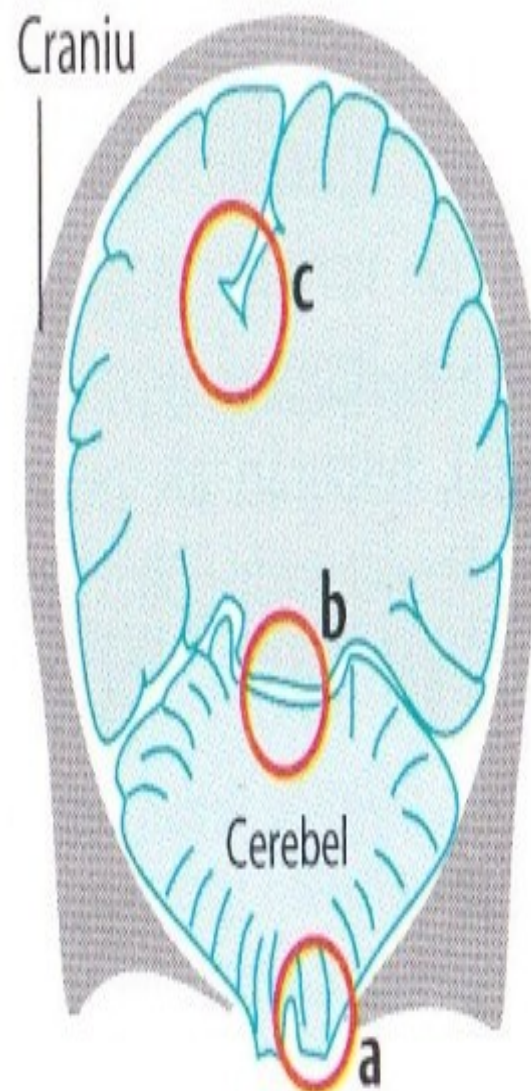

Fotografie: Hollwich F. Taschenatlas der Augenheilkunde. 3rd ed. Stuttgart: Thieme; 1987

1 Edem papilar

Cefalee
Greață
Vărsături
Comă
Bradycardie
Hipertensiune
Strabism
Pupile fixe

2 Efecte adiționale

3 Herniere